

Serafima Crigan

Abecedar

1

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
(наказ № 118 від 07.02.2012)*

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Semnele convenționale

	– propoziția		– ascultă
	– cuvântul		– gândește
	– silaba		– discută
	– vocale		– scrie
	– consoane		– citește
	– consoane moi (înaintea vocalelor e, i)		

Криган С. Г.

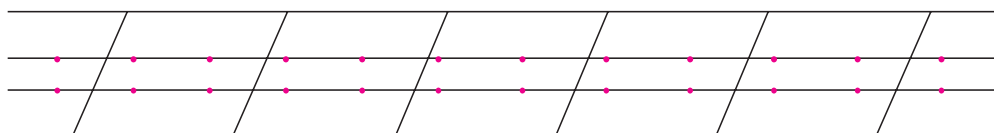
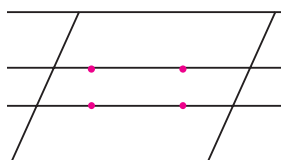
К 82 Буквар. Румунська мова для ЗНЗ з навчанням румунською мовою.
1 клас / С. Г. Криган. – Чернівці : Букрек, 2012. – 144 с. : іл.
ISBN 978-966-399-403-1

ББК 81.474.1-920

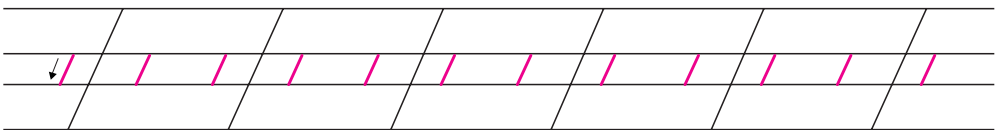
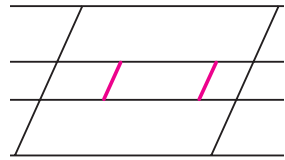

Dialog: Festivitatea de deschidere
a anului școlar; viața de școlar.

Identificarea obiectelor. Utilitatea lor.
Cine sunt? Cine este? Ce este?
Cum este? Din ce este?

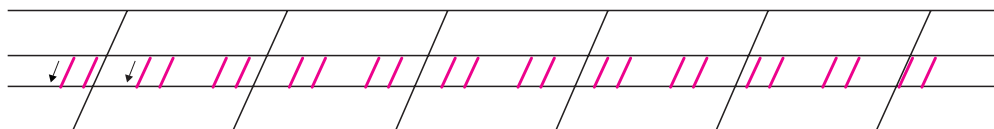
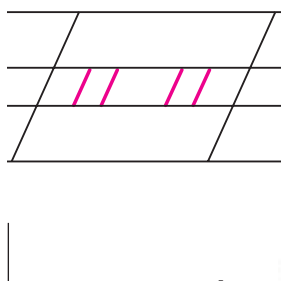

Caracterizarea obiectelor din jur.

Scrierea după model.

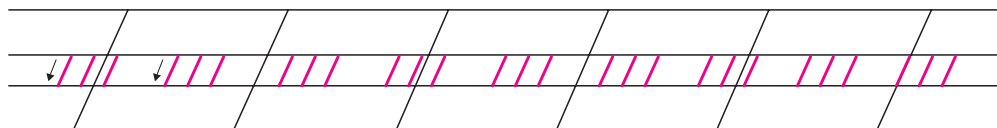
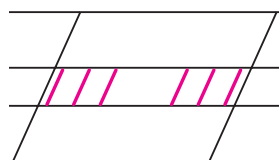

Recunoașterea poveștei
și a personajelor.

Reprezentarea grafică a propoziției
formate din două cuvinte.

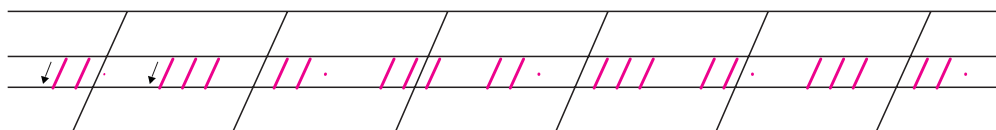
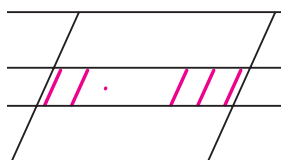

Caracterizarea personajelor
din imagini.

Reprezentarea grafică a propoziției
și a cuvântului.

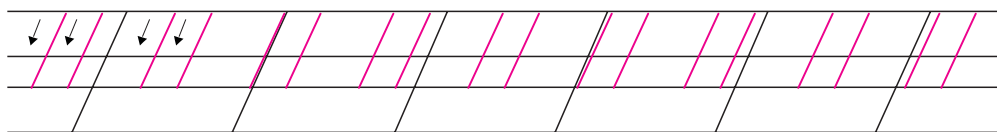

Reprezentarea grafică a propoziției,
a cuvântului și a silabei.
Propoziția formată din două cuvinte.

Dialog: Cine a procedat greșit?
De ce?

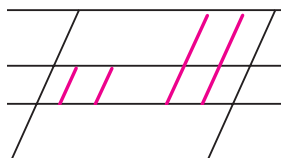

Consolidarea cunoștințelor despre
reprezentarea grafică a propoziției,
a cuvântului și a silabei.

Redarea conținutului poveștii.

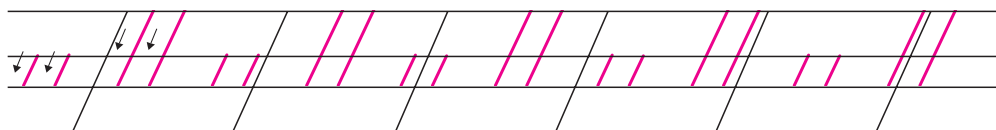

--	--	--	--

—	●	●	●	!
---	---	---	---	---

●	—	—	—	!
---	---	---	---	---

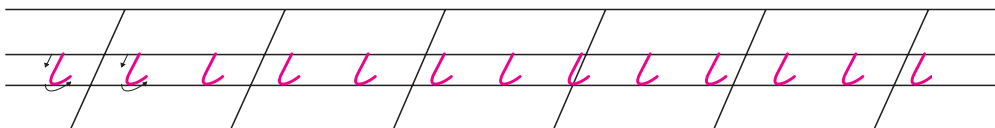
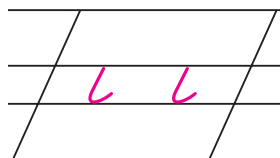

Recunoașterea poveștii
și a personajelor.

Recunoașterea grafică a propoziției
enunțative formate din trei cuvinte.

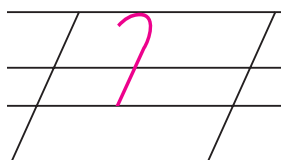

Recunoașterea poveștii
și a personajelor.

Probă de recunoaștere a sunetelor din
natură. Alcătuirea propozițiilor formate
din trei cuvinte.

_____ ?

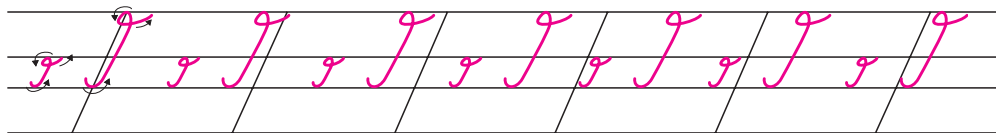
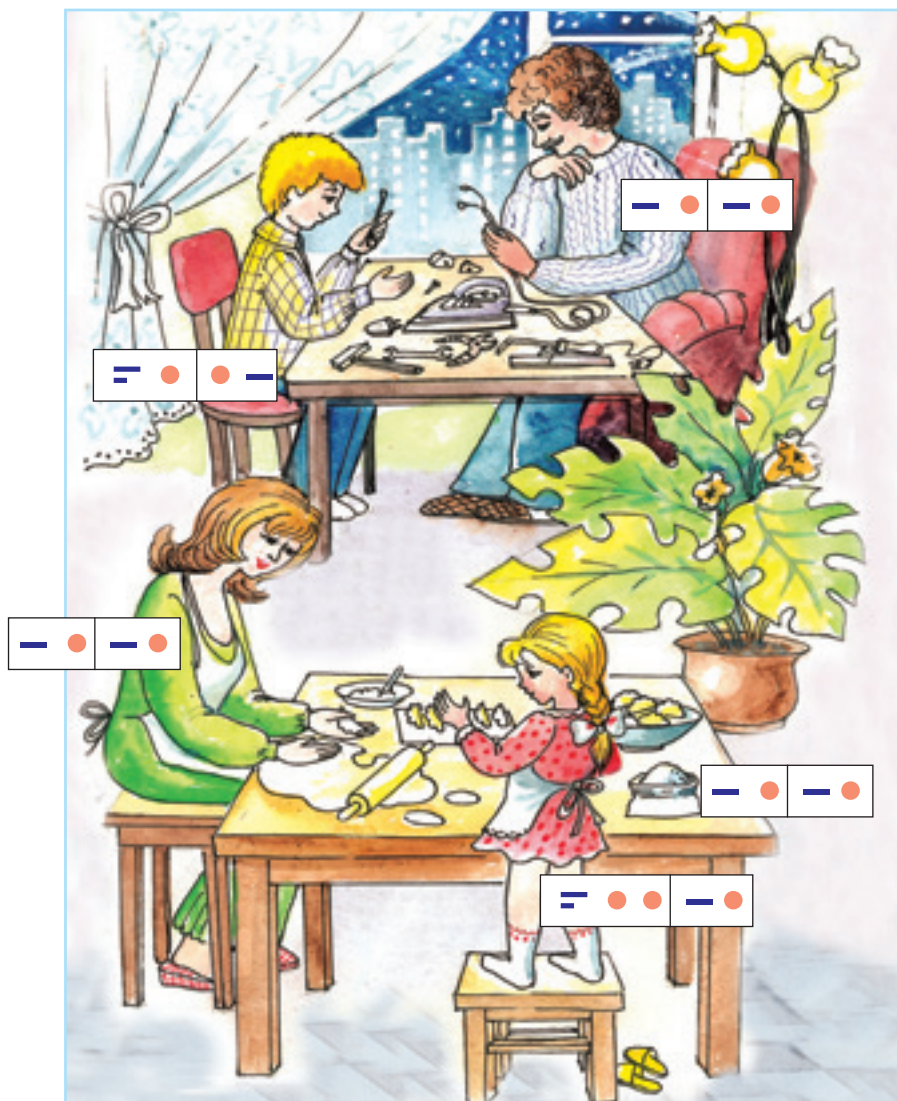
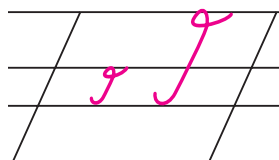

Probă de scriere pe spațiul mic și pe spațiul mare. Alcătuirea propozițiilor interogative din trei cuvinte.

Dialog: Cum ne comportăm în societate? Relațiile cu cei din jur.

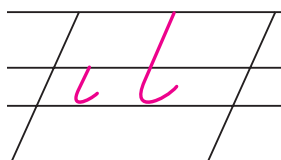

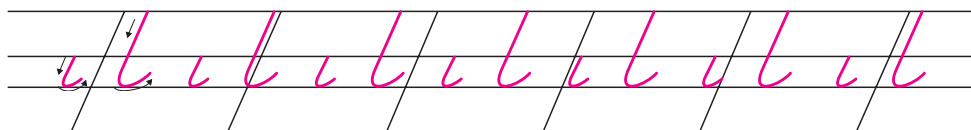
Exerciții de numire a obiectelor din imagini. Cuvintele formate din două silabe.

Despărțirea în silabe și identificarea sunetelor (vocale și consoane) prin reprezentarea grafică.

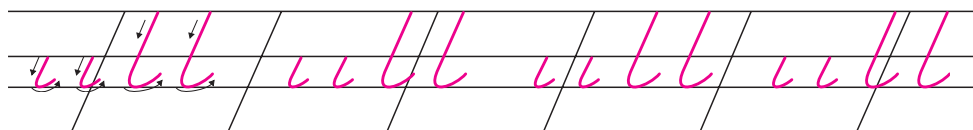

_____ !

Propoziția cu intonație exclamativă (formată din trei cuvinte).
Dialog: Eu și prietenii mei. Cum îmi petrec timpul liber?

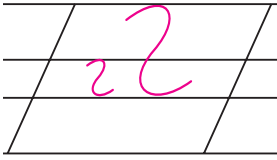

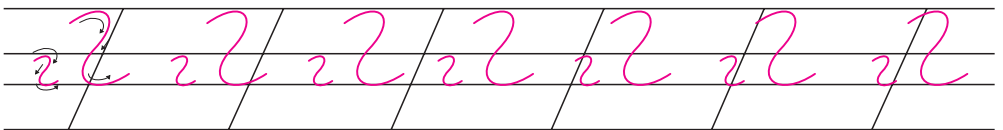
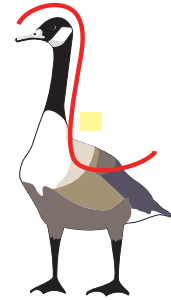
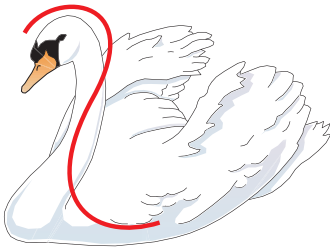
Probă de scriere pe spațiul mic și pe spațiul mare.

Cuvinte formate din trei silabe. Despărțirea în silabe a cuvintelor reprezentate grafic.

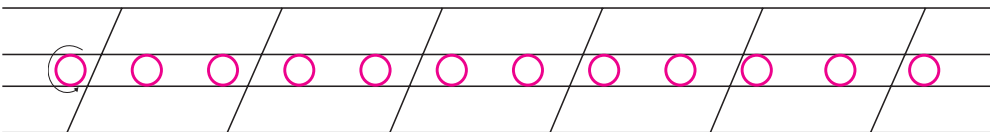
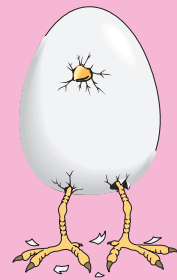
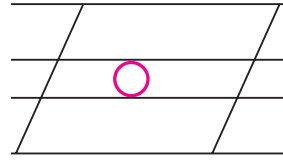
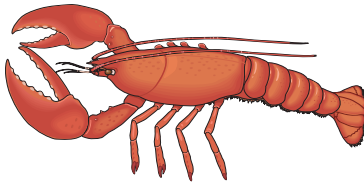
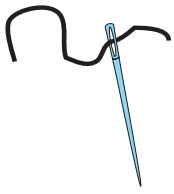

_____ !

Propoziția cu intonație exclamativă (formată din patru cuvinte).
Dialog: Eu și rolul meu în societate. Cum particip la viața culturală?

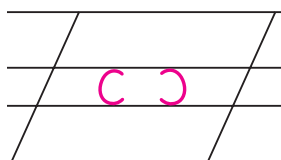

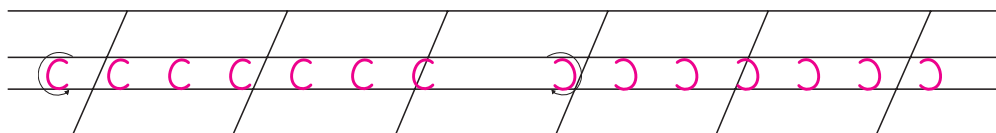
Numirea cuvintelor monosilabice.

Ce există sub formă unică?

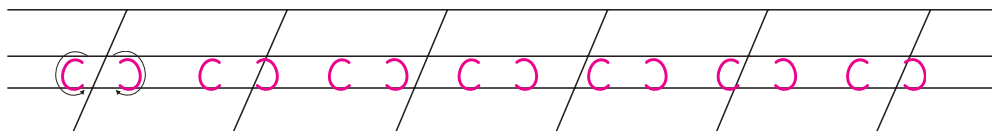
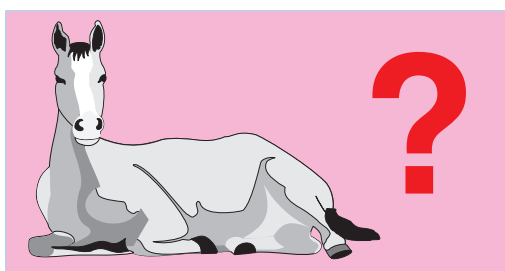
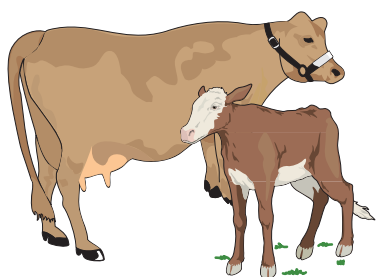
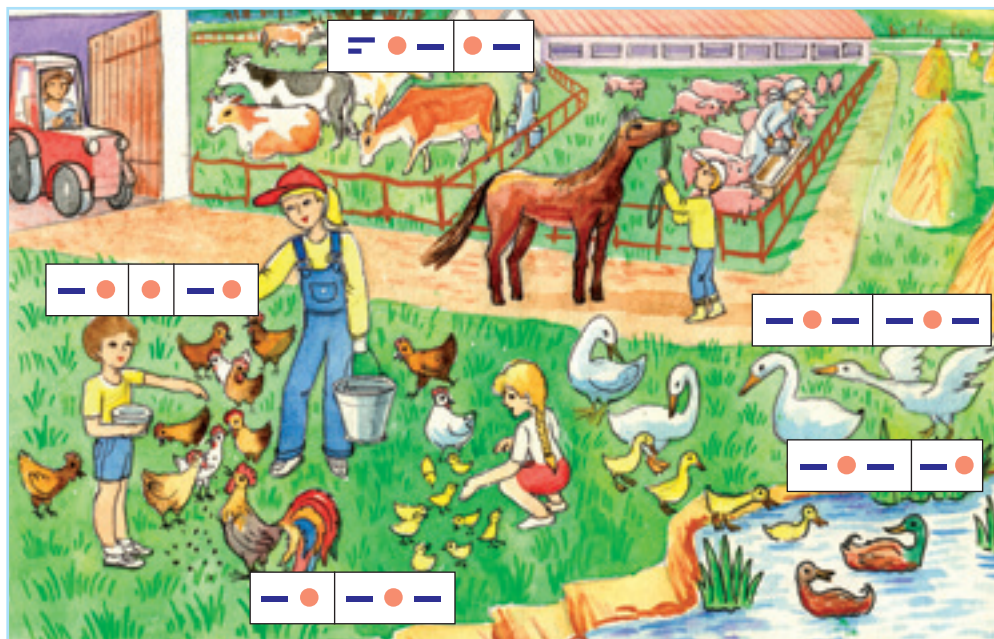
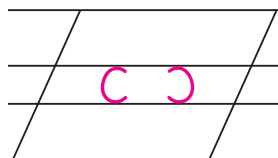
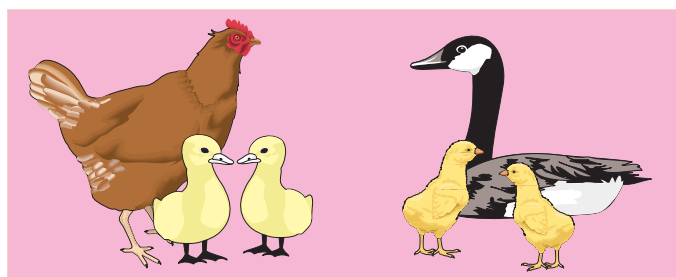

_____ ?

Propoziția cu intonație interogativă (formată din patru cuvinte).
Dialog: Livada și grădina. Cum îi ajut pe cei din jur?

Identificarea situațiilor care nu sunt adevărate și a imaginilor care lipsesc.

Dialog: Utilitatea păsărilor și a animalelor.

Recapitulare – evaluare

1. Ascultarea unor fragmente din poveștile cunoscute.

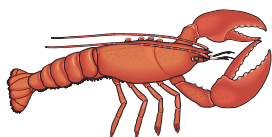
2. Recunoașterea poveștilor după imagini.

3. Alcătuirea propozițiilor după schemă.

____.   _____.   _____.

4. Numirea imaginilor pe silabe apoi pe sunete.

5. Alcătuirea unor propoziții după imagine.

Citirea unor fragmente din povești.

Explicarea sarcinilor de lucru.
Activitate în grup.

6. Numirea personajelor din imagini. Cine este?

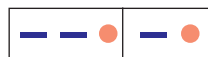
7. Numirea obiectelor din imagini. Ce este?

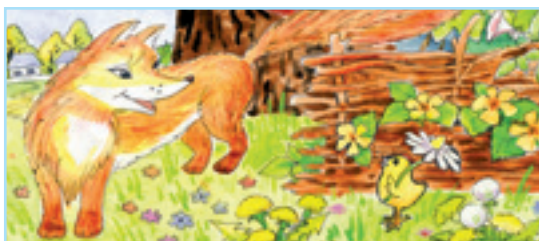
8. Alcătuirea cuvintelor după schemele date.

9. Găsirea schemei potrivite fiecărui cuvânt.

10. Alcătuirea unor propoziții după imagini.

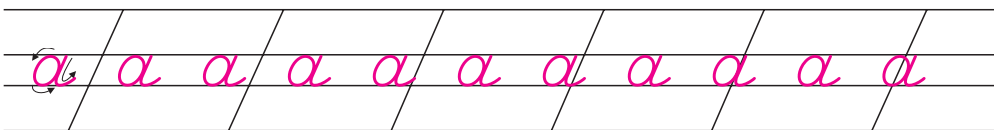
Alcătuirea unor cuvinte și propoziții după scheme și imagini.

Dialog: Cum trebuie să ne comportăm pe drumurile publice?

a

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **a** în cuvânt.

Probă de scriere a literelor **a**, **A**.

A-a

A

A

A-a-a! a-a-a! a-a-a!

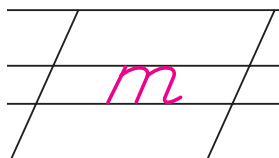
Oferirea unor informații despre identitatea proprie și a membrilor familiei.

A-a-a! a-a-a! a-a-a!
Mama mea mă legăna...

m

ma am

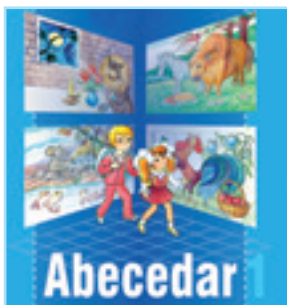
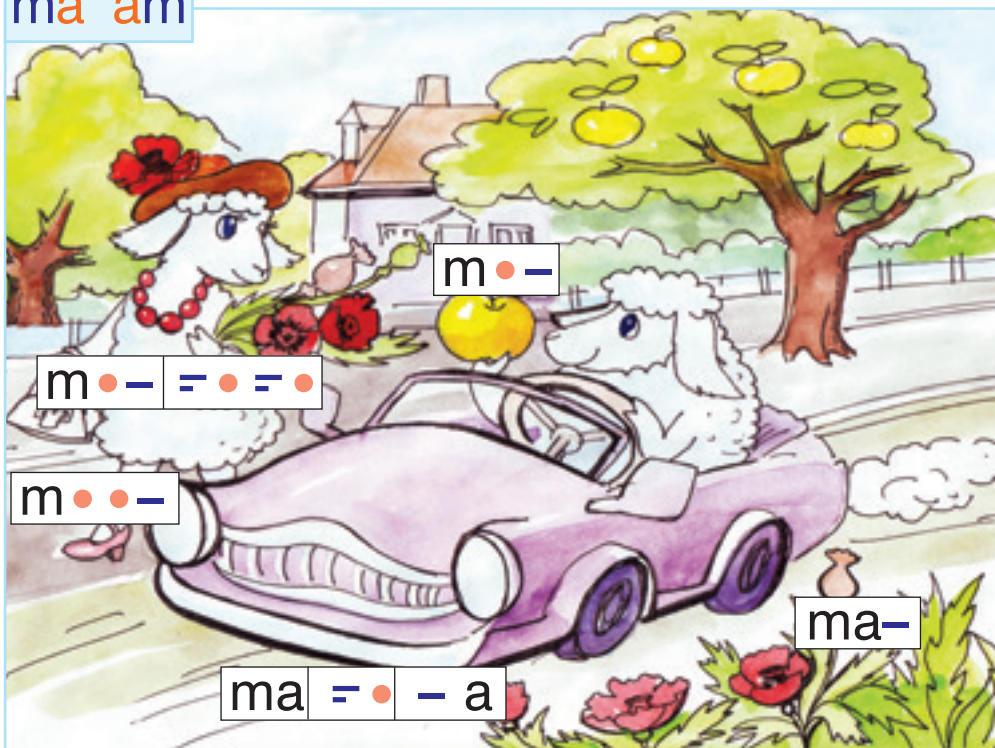

ma-am

ma-ma

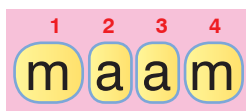
ma-ma

mama

Am

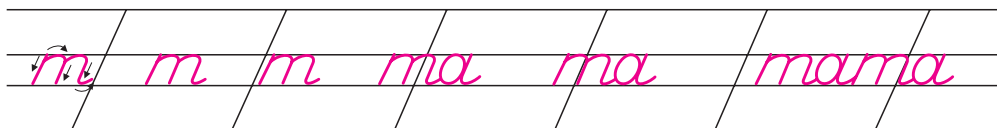
.

Am

.

Probă de scriere a literelor m, M
și a unor cuvinte care conțin
aceste litere.

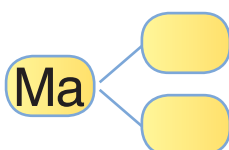
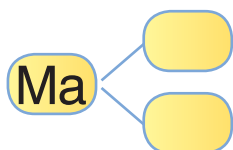
Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele am – ma?

Ma = • a = • a -- •

M

A a
ma

M m
Ma

_____ .

_____ .

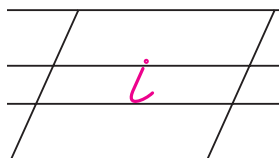
Exerciții de identificare a poziției sunetului **m** în cuvânt. Numele proprii.

Alcătuirea unor propoziții după schema dată.

i

ia ai

im - mi
am - ma

ma
mai

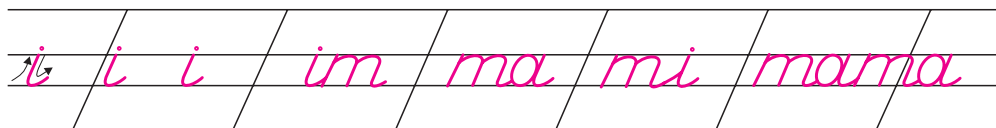
Am ii.

Ai !

Am .

mi-a mia

ai ia ii

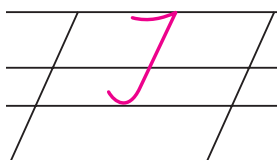
Depistarea poziției sunetului **i**.
Exerciții de numire a cuvintelor care încep cu **i**.

Probă de scriere a literelor **i**, **î**.

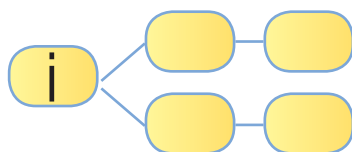
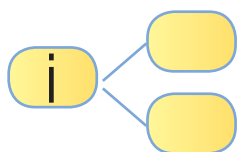
i-•-

A

M

I

i - mai -

i • • - a

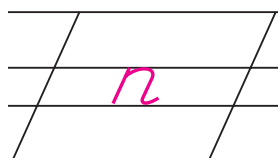
Discutarea unor momente din cultura religioasă.

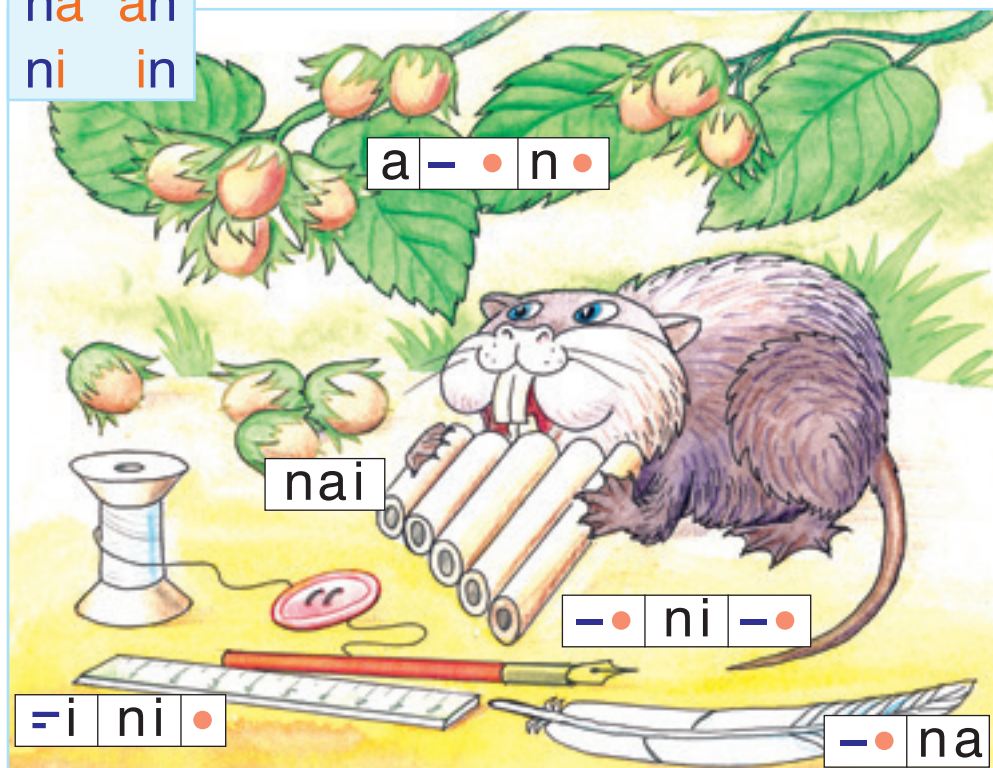
Formarea unor cuvinte (nume proprii care încep cu i) din două sau trei silabe.

n

na an
ni in

na – an am an
ni – in am – n-am

na-ni
nani

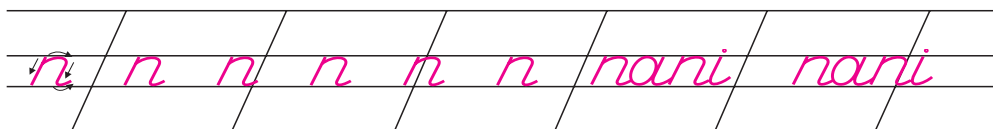
ma-ma
mama

na – n-a
nai – n-ai

ai
nai
mai

Am

3 2 1
i a n

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **n** în cuvânt. Formularea
unor propoziții simple.

Probă de scriere a literelor **n, N**.
Identificarea ordinii corecte
a literelor dintr-un cuvânt dat.

N • - • -

A

M

i

N

Na-na
Ni-na

Nana
Nina

A-na
i-na

Ana
îna

Nina .

Mina .

îna .

Exerciții de numire a cuvintelor care încep cu N.

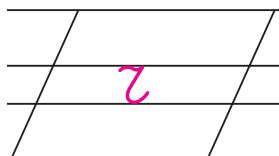

Alcătuiește propoziții simple după imaginile date.

r

ra ar
ri ir

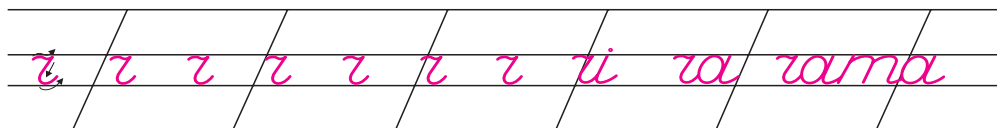
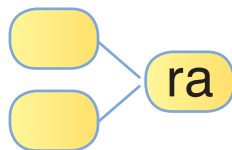
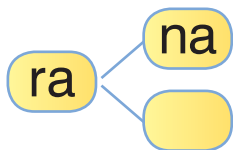
ra ar rai – iar
rar rai rari mari

ra-ma
ma-ra-ma

ma-rin
ma-ri-nar

iar
iar-na

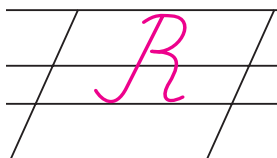

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **r**. Formarea unor
cuvinte care conțin silaba **ra**.

Probă de scriere a literelor **r**, **R**.

Ra-••

R

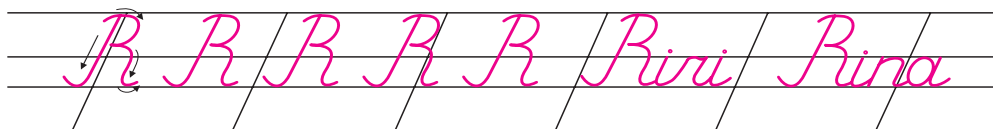
Rina ia marama.
Rina, ia marama!
Rina ia marama?

Riri
Mara
Marin
Marina
Rima

R•ni

Ra-a

Ra-•

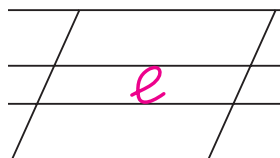

Discuție: Rahău – centrul geografic al Europei. Exerciții de numire a cuvintelor care încep cu R.

Mai la toți le este frică
Să spună: rac, rachetă, rotică...

e

a-re

ne-ne

ni-meni

ne-nea

em me

en ne

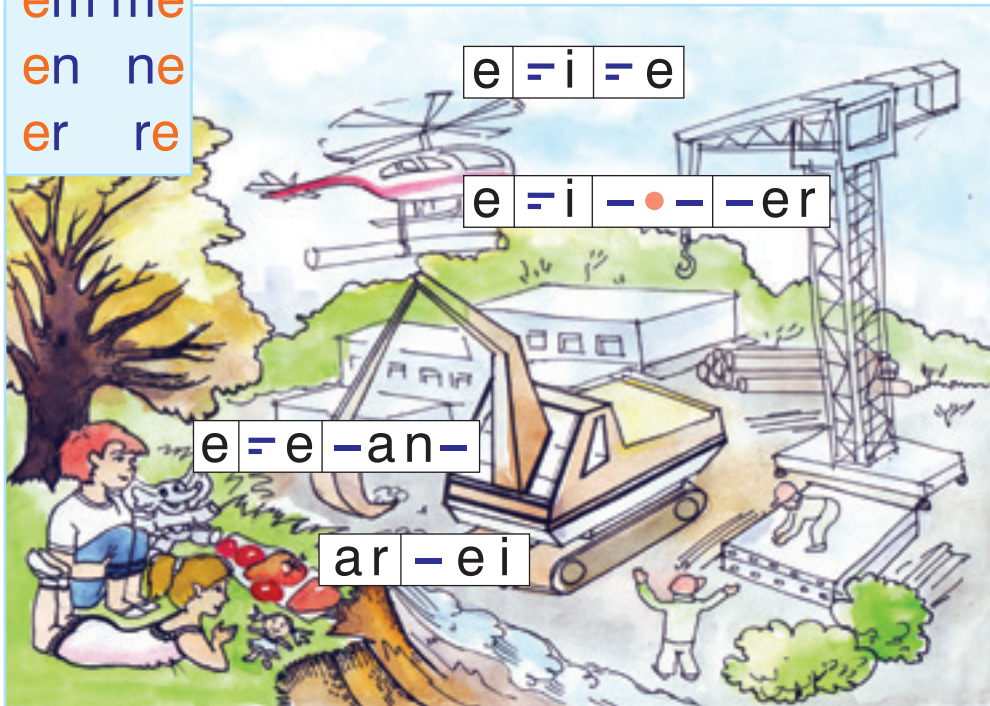
er re

e = i = e

e = i - o - er

e = e - an -

ar - ei

ma-ma

mi-ne

me-re

ea

ma-me

mi-ner

mie-re

nea

ma-mei

mi-neri

mea

ai ia ii ie ea ei ae

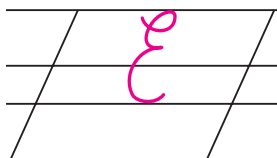
Exerciții de depistare a poziției sunetului e.

Probă de scriere a literelor e, E.

Ene

A
M
i
N
R
E

Ema e mare.

Ema Emei Nae

Ea e mama Emei.

Ea ia mere.

Nenea Ene are miere.

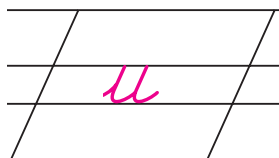

Exerciții de numire a cuvintelor
care încep cu E.

Formarea unei propoziții cu ajutorul
cuvintelor date.

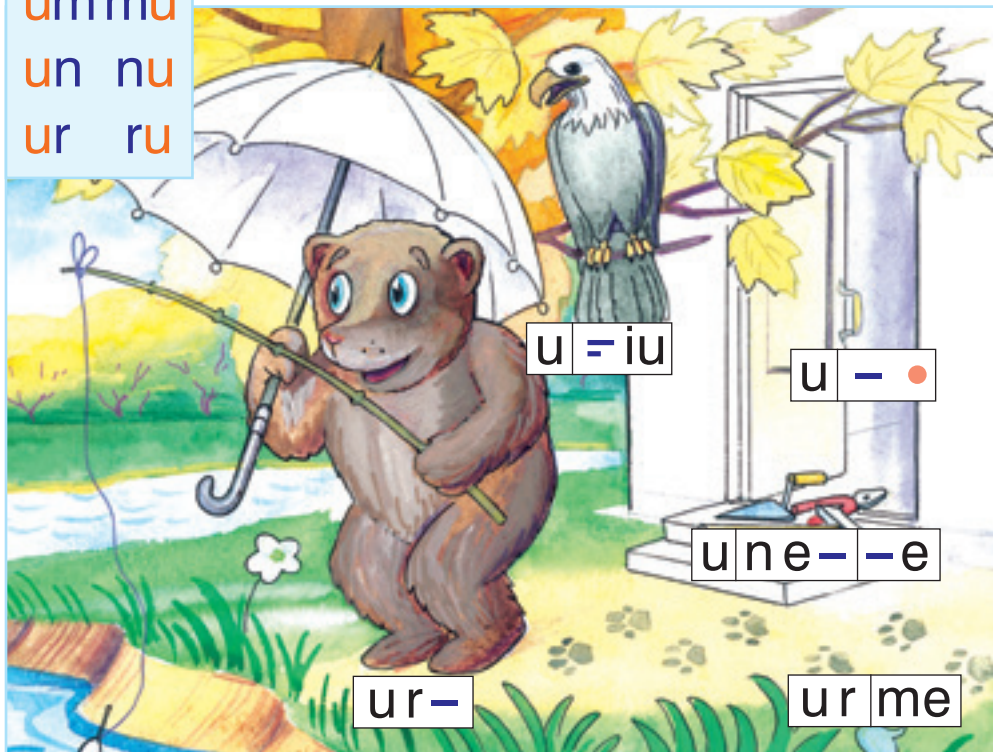
u

u-nu
u-na

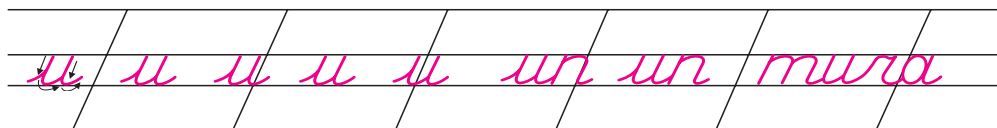
u-ra
a-ur

um mu
un nu
ur ru

u-ra   ra-re   nu-me   ia
mu-ra   u-ra-re   re-nu-me   iau
ra-mu-ra   nu-me-re   iar

ai ia ii ie ea ei ae iu ui ua au

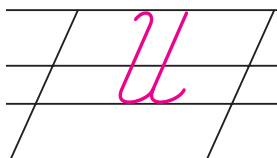

Probă de scriere a literelor **u, U**
și a propoziției „Aura e mare”.

Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele: **ia, iau, iar**.

U–raina

A
M
i
N
R
E
U

- Îna, ai un neam mare?
- Am un neam mare.
- Nenea Ene are un nume-renume?
- Nenea Ene are un nume-renume.

Ur –a Mare

Ur –a Mi – ●

eu

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **u** în cuvânt și de numire
a cuvintelor care încep cu **U**.

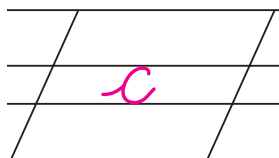

U-u-u-u! U-u-u-u! U-u-u-u!/
Vine trenul chiar acu / Și le-aduce
la copii / Fel de fel de bucurii!

C

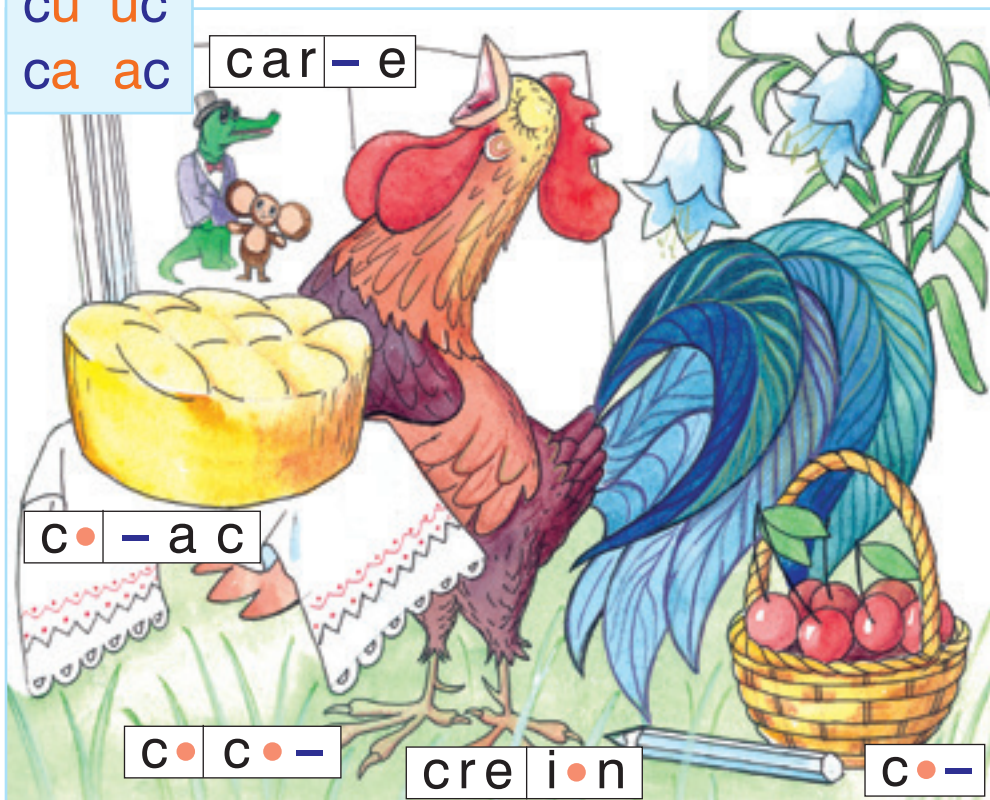
cu uc
ca ac

cuc
nuc

car
rac

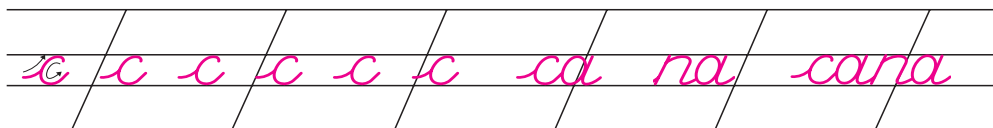
car - e

cui
cu-cui
cu-rea
ca-nar

ca-na
nu-ca
ca-re
ca-reu

ca-me-ra
cu-nu-na
ma-ca-ra
ca-ri-e

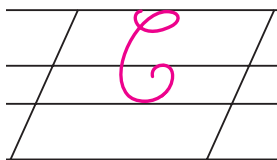

Depistarea sunetului c în cuvinte.

Probă de scriere a literelor c, C.

Car-a = i

C

A

M

i

N

R

E

U

C

- Carina e cu Crina?
- Nu, Nicu, Carina e cu Iancu.
- Nicu, ai un cui?
- Nu, eu am un crin.

C Cu-cu! Carina e cu Mica.

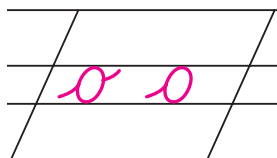

Citește dialogul.
Exerciții de numire a cuvintelor care
încep cu C.

Dialog: O călătorie în Carpați.

O

o-ra

om ou

o-re

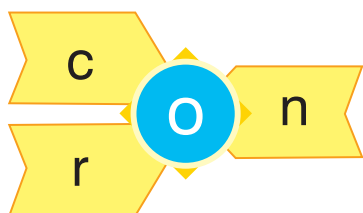
nou – noi

om mo

on no

or ro

oc co

rar

roc

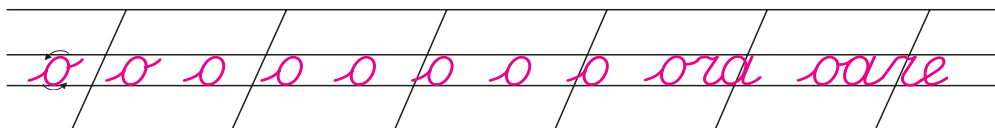
o-rar

no-roc

mo-rar

co-mun

ai ia ii ie ea ei ae iu ui ua au

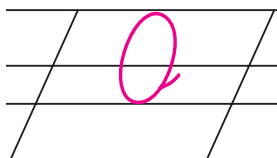
Exerciții de depistare a poziției literei **o** în cuvânt.

Probă de scriere a literelor **o**, **o**.

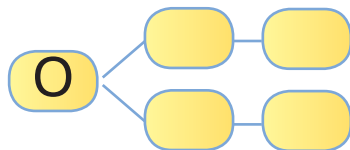

O-e-a

A
M
i
N
R
E
U
C
O

- Nicu, Onu e marinar?
- Nu! Onu e mecanic.
- Oana, el e econom?
- Onu e econom.
- Ea e Monica?
- Nu, ea e Norica.

eu eo io oa oi ou

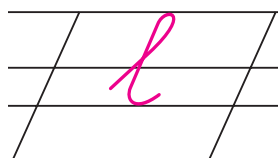

Citește dialogul.
Exerciții de numire a cuvintelor care încep cu O.

Ce știm despre orașul Odesa?

la	al
li	il
le	el
lu	ul
lo	ol

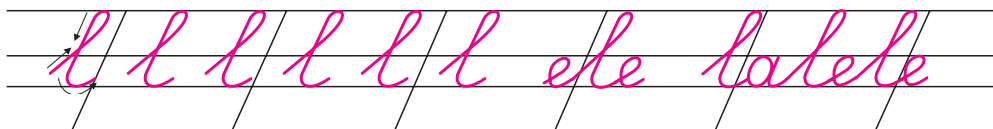

lac loc el – ea
alo cal ei – ele

leu lin lu-na lu-lea a-le-e
lei clin a-lu-na lu-le-le a-lei

El are liliac. Al lui e liliacul.

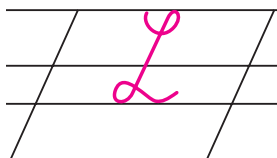

Exerciții de depistare a poziției
sunetului l în cuvinte.

Probă de scriere a literelor l, L.

Lunca

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L

Luca e cu Aurel. Ei iau nuiele.

- Liliana, Alina e cu Lina?
- Alina e cu Lina.
- Ele au lalele?
- Nu. Ele nu au lalele.
- Alina e cu mama?
- Alina e cu noi.

L L Luca Lina are alune

Citește textul. Observă care sunt cuvintele care încep cu L.

Dialog: Cum ocrotim natura?

ăĂ

Lică ară

a-ră

ra-ră

ca-ră

u-ră

mu-ră

mun-că

co-lo-răm

ra-mu-ră

lu-crăm

nu-mă-răm

mar-mu-ră

- Ionică, mama e cu Rică?
- Nu. Mama e cu Călina.
- Mamă, Lică, Romică, Ionică ară?
- Nu. Ară numai Lică.

ai ia ii ie ea ei ae iu ui ua

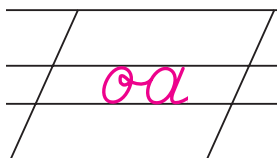

Probă de scriere a literelor ă, Ă
și a grupului de litere oa.

Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele: ură, mură,
ramură, marmură?

Oare cum?

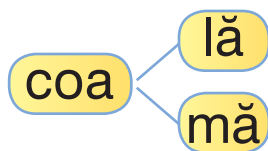
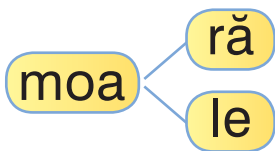
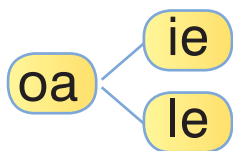

Oare cum, oare cum
Rică e olar acum?
Oare Rică oare
Are oale?

oală – olar
moară – morar

oa-meni
cu-loa-re
coa-mă

Oa-na
î-oa-na
Mi-oa-ra

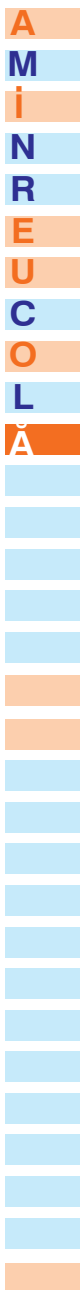
au eu eo io oa oi ou ăi uă ău

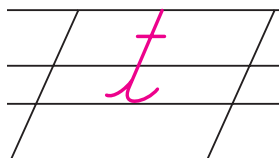
Exerciții de depistare a grupului
de litere **oa** în cuvânt.

Dialog: Ce știi despre meserii?

t

ta-tă

tac – toc

ta-ta

tot – lot

ta at

ti it

te et

tu ut

to ot

tăăt

t o r e a – o r

t i – r u

t o c

t o – ă

t r a c t o r

ac – tac

tort

tren

ai – tai

ti-tlu

tre-nul

un – tun

car-te

tre-nu-lui

cot – toc

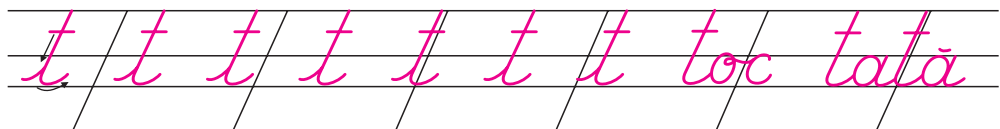
ta-lent

tre-nu-ri-le

trei – iert

ta-len-tat

tre-nu-ri-lor

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **t** în cuvânt.
Forme ale cuvântului *tren*.

Probă de scriere a literelor **t**, **T**.

Teatrul

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L
Ă
T

- Traian, tatăl tău e actor?
- Tatăl meu e actor.
- Tina, Traian, Toma intră la teatru?
- Traian cu Toma intră la teatru.
- Traian, tatăl tău e comic?
- Tatăl meu e actor comic.

Citește textul și găsește cuvintele care încep cu litera T.

Dialog: Cum ne comportăm la teatru?

ce
Ce

ce Ce

Cernău = i

a
ta

ce

cer

cel

cei

ce

re

te

le

- Celia, mama ta coace?
- Mama coace colăcei.
- Marcela e cu cercei?
- Marcela e cu cercei.
- Ce cere ea?
- Ea cere un colăcel.

Cernă u = i

ce

cere Celia cere un cerc.

Exerciții de depistare a grupurilor
ce, Ce și ci, Ci. Formarea unor
cuvinte cu ajutorul silabelor date.

Probă de scriere a grupurilor ce,
Ce și ci, Ci.

Circul

mici nici coci aici cină cine macină

- Mircea, Cici e la circ?
- E la circ, Lucica.
- Cu cine e la circ?
- E cu Lucian, Marcel, Marcela.
- Ce circ e?
- E un circ nou.

ce ci

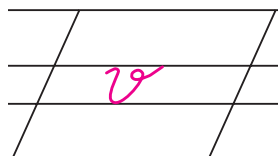
Citește textul și găsește cuvintele care conțin grupurile de litere **ce**, **Ce** și **ci**, **Ci**.

Ce-ce-ce, ce-ce-ce/Ce cercel acela e?!/Ce-ce-cei, ce-ce-cei/Mama coace colăcei.

V

var vrea – vreau
văr vale – cale

va av
vi iv
ve ev
vu uv
vo ov
vă ăv

ve veri-ă

v • nă tor

vul - e

va că

vie – vie
vine – vine
vară – vară

vi-oa-ră
vi-o-lă
vi-o-lon-cel

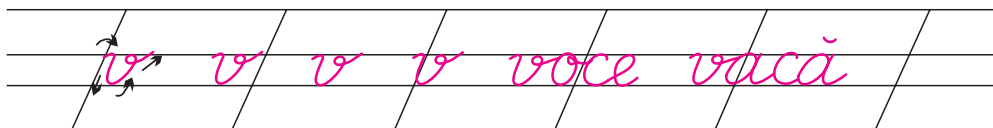
a-vi

on

oa-ne

o-nul

Mama va veni vineri la noi.

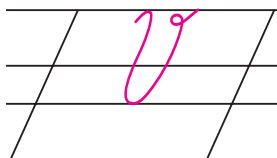

Exerciții de depistare a poziției
sunetului v în cuvinte.

Prin ce se aseamănă și prin
ce se deosebesc cuvintele vie – vie;
vine – vine; vară – vară.

Voloca

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L
Ă
T
V

- Victor, vărul tău e la Voloca?
- Vărul meu e la Voloca.
- Cine vine la vie la Voloca?
- Voicu, Vicu, Valentin vin la vie.
- Cum e via vărului tău?
- Via vărului meu e mare.

Probă de scriere a literelor **v** și **V**.
Scrierea cu inițială majusculă
a numelor proprii.

Dialog: Ce știi despre vie?
La ce folosește ea?

p

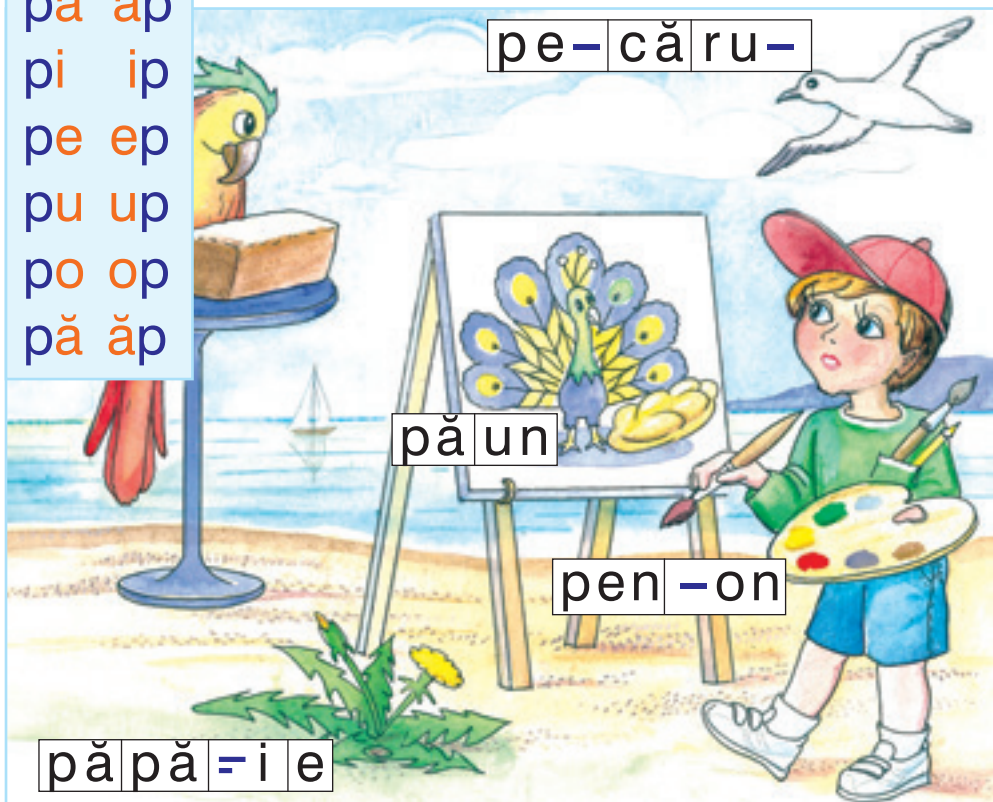

pa-nă
pe-ne

po-por
neam

pa ap
pi ip
pe ep
pu up
po op
pă âp

pe-că ru-

pă un

pen-on

pă pă = i e

pi-per
plu-tă
crap

a

pa

puc

ca

co

pac

pri-e-ten
pri-e-teni
pri-e-te-ni-e

Tata a cumpărat o carte.

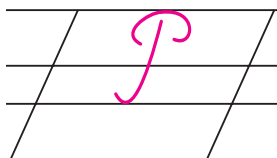
Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cuvintele: *pană, pene, pară, pere?*

Dialog: Plantele medicinale.

Prutul

Pavel păunul a colorat,
Petru Prutul a pictat.
Apa Prutului e rece
Păunel pe mal trece.

Pe-tre
pe-re
pie-tre
pie-re

Paulina

Păun
Păunel
Paul
Petru

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **p** în cuvinte.
Exerciții de exprimare corectă.

Probă de scriere a literelor **p, P**.
Scrierea cu inițială majusculă
a numelor proprii.

Recapitulare – evaluare

1. Ascultarea apoi repetarea cuvintelor:

mere – miere   pere – pier

2. Aprecierea întrebuințării obiectelor din imagini.

3. Citirea silabelor.

ma, un, ca, pe, lu

4. Copierea în caiet a cuvintelor și alcătuirea orală a unor propoziții.

i-a – ia, ea

nea – ne-a

mi-a – mia

5. Discutarea impresiilor despre odihnă (după imagini).

Alcătuirea unor dialoguri după imaginile date.

Scrierea în caiet a cuvintelor date.

6. Ascultarea textului, apoi memorizarea lui:

Cine, cine, cine, ce La moară macină?

7. Alcătuirea unor dialoguri (discuții) după imaginile date.

8. Citirea enunțului:

Apa Prutului e rece.

9. Stabilirea ordinii cuvintelor din propoziție și scrierea ei în caiet.

cere Toma un toc .

10. Formularea unor întrebări pentru imaginile date.

Citirea unor enunțuri cunoscute.

Stabilirea ordinii corecte
a cuvintelor dintr-o propoziție.

sac – soc   es-te
sat   cos   e-ra

să ăș

ste	le
-----	----

s	e	m	a	-	o	r
---	---	---	---	---	---	---

scor pi on

su-nă
ră-su-nă

sa-re
ră-sa-re

casă   case
masă   mese

vesel – trist

clasă   clase
plasă   plase

2 3 1 4

nu este Sorin acasă .

ș ș ș ș ș ș ș ș ș șare șană

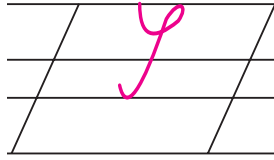

Probă de scriere a literelor **s, S.**

Identificarea ordinii cuvintelor
în propoziția dată.

Satu Mare

S

A

M

I

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

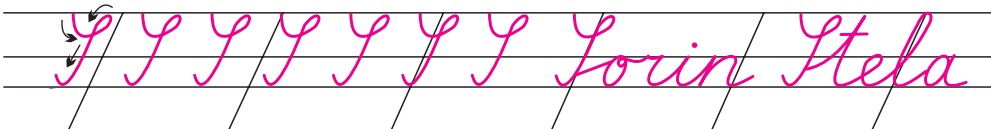
P

S

Oare ce, oare ce,
Oare ce localitate e?
Vă pot spune tare:
Este Satu Mare.

* * *

Slatina e mare
Acolo se scoate sare.
Astmul este tratat
Dacă-n mină ai intrat.

Citește versurile. Exerciții
de depistare a poziției sunetului
s în cuvinte.

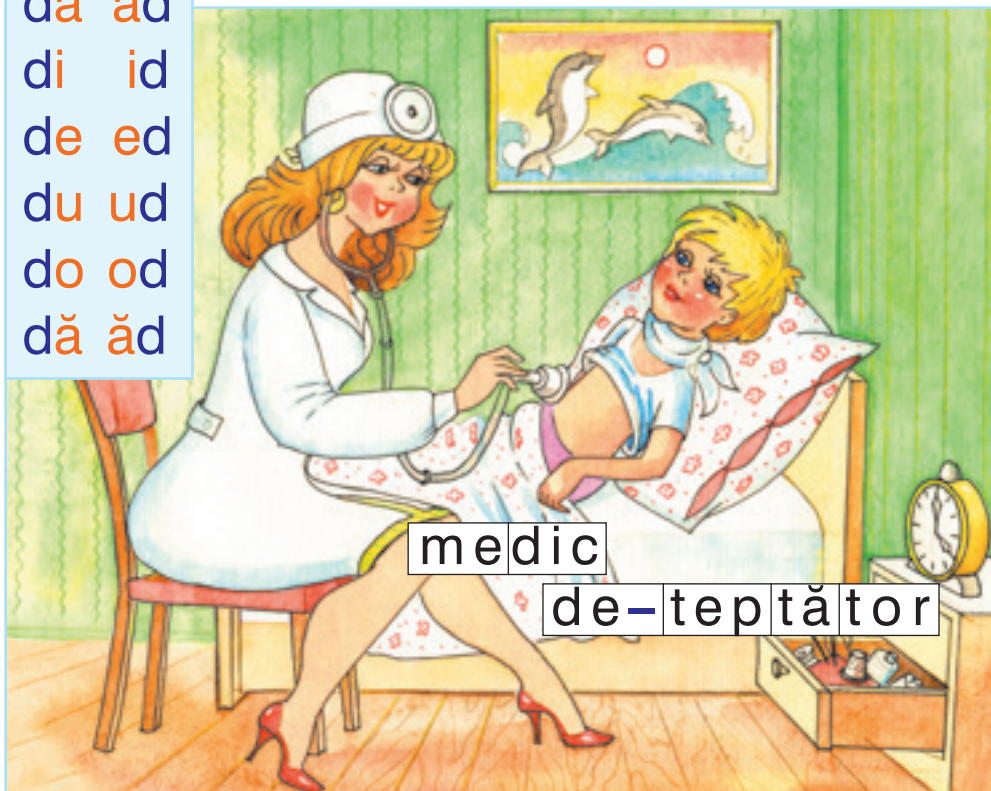
Dialog: Mijloace de transport.

d

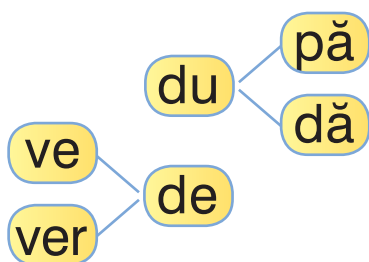
dop – pod
dor – rod

da ad
di id
de ed
du ud
do od
dă ăd

medic

de-teptător

du-ce
a-du-ce
re-du-ce
con-du-ce

vre-me
de-vre-me
doc-tor
doc-to-ri-e

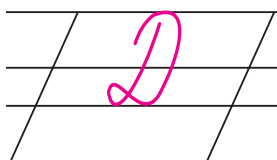
Exerciții de depistare a poziției
sunetului **d** în cuvinte.

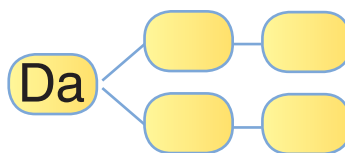
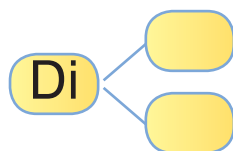
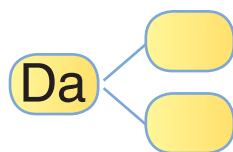
Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele *dop – pod*?

Darul

Daniela
Didina
Doina
Dorina

Di-di-di, di-di-di
Nu te las a adormi.
Du-di-de, du-di-de
Am adus dudele.
Di-di-da, di-di-da
Scoală-te, Didina!
Mănâncă dude cu mine
Că au multe vitamine.

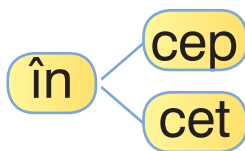
Probă de scriere a literelor d, D.

Discuție: Respectarea activităților
din programul zilnic al elevului.

îm	mî
în	nî
îr	rî
îl	lî
ît	tî
îv	vî
îp	pî
îs	sî
îd	dî

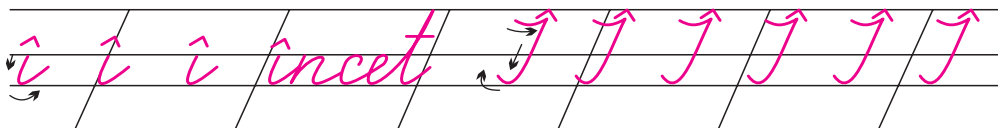

în-ce-put
ne-în-ce-put

în-cu-iat
ne-în-cu-iat

- Cine înoată acolo?
- Acolo înoată Iana.
- Cine este Iana?
- Iana este o sportivă talentată.
- Ea este campioană?
- Da. Iana este campioană a lumii.

ai ia ii ie ea ei ae iu ui ua au

Citește dialogul. Exerciții de depistare a poziției sunetului **î** în cuvinte.

Dialog: Sportivi de seamă ai Ucrainei.

mâ
lâ

nă

ra

mă
de

â

âÂ

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L
Ă
T
V
P
S
D
Î
Â

doi   vânt   mână   câine
a-mân-doi   cu-vânt   a-mână   pâine
   mâine

ro-mân   ro-mân-că   ro-mâ-nesc
eu   eo   io   oa   oi   ou   ăi   uă   ău   îi   iu

â

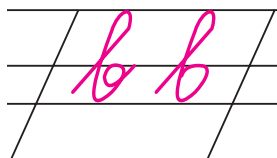
Exerciții de depistare a poziției
literelor â, Â în cuvinte
(numai în interior).

Probă de scriere a literelor î, â, Â.

b

balenă

bo-boc

biblie

bum-bac

ba ab

bi ib

be eb

bu ub

bo ob

bă ăb

bî îb

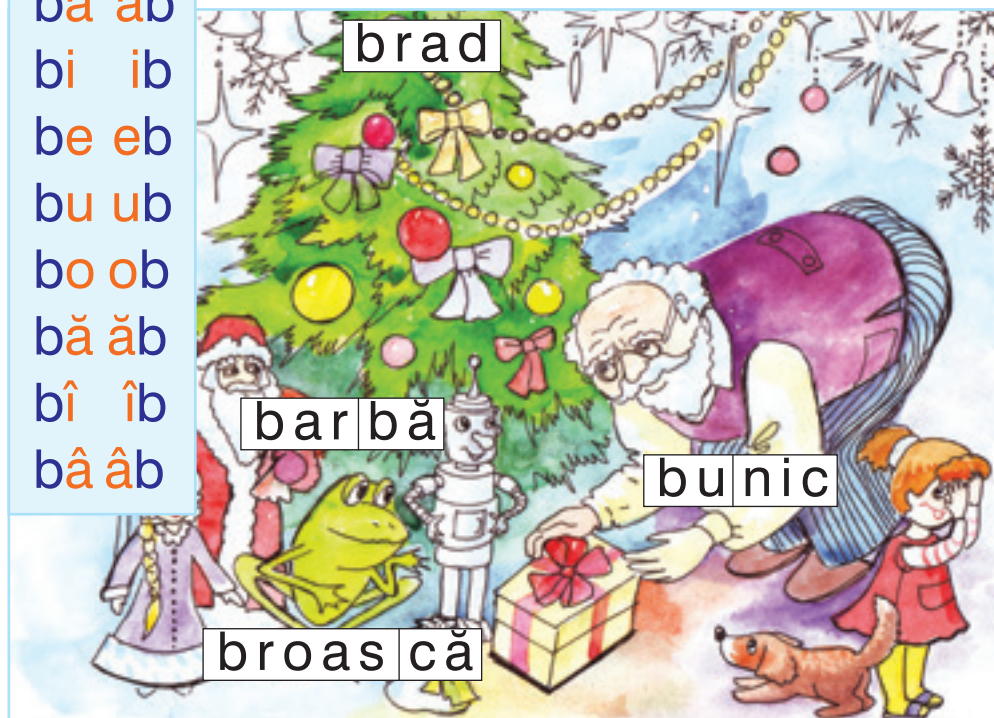
bâ âb

brad

bar bă

bunic

broas că

baie

paie

bară

pară

barcă

parcă

bun

pun

b/p

bot

ban

ro-bot

bi-ban

cio-ban

bec

baron

ber-bec

balon

Prin ce se aseamăna și prin ce se deosebesc cuvintele: paie, baie; parcă, barcă; pară, bară?

Dialog: Sărbătorile de iarnă și semnificația bradului.

Boianul

B

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L
Ă
T
V
P
S
D
Î
Â

B

- Unde este satul Boian?
- Satul Boian este în Bucovina.
- Cum sunt casele în Boian?
- În Boian casele sunt mari, noi.
- Ce mai este în satul Boian?
- În satul Boian sunt biserici, un centru sportiv-turistic „Valea Soarelui”.

Citește textul și găsește cuvintele care conțin literele **b**, **B**.

Dialog: Cum ne petrecem timpul liber?

ia

ia Ia

ialta

ia-t

ia-

- Unde este ialta?
- Ialta este în Ucraina.
- Ce este ialta?
- Ialta este un centru balnear.
- Cine a sosit la ialta?
- La ialta au sosit Lia cu Maria.
- Unde se scaldă ele?
- Lia cu Maria se scaldă în mare.
- Cum este vara la ialta?
- Vai! Ce plăcut este vara la ialta!

ia Iana e la Ialta.

Citește dialogul. Exerciții de depistare a poziției grupurilor de litere **ia**, **ia** în cuvinte.

Probă de scriere a grupurilor de litere studiate **ia**, **ia**; **uă**.

plouă

rouă

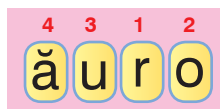
uă

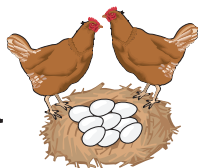
Plouă, plouă, plouă
De la ora nouă.
Plouă, plouă, plouă
Se bucură roada nouă.

do-uă

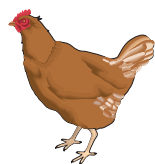
a-mân-do-uă

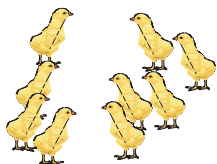
Două

se ouă. Ele au

are

pui.

Nouăneplacecândplouă.
Încuibsuntdouăouă.

uă două ouă plouă rouă

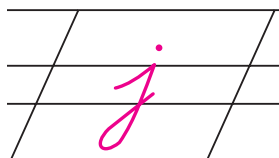
Exerciții de depistare a grupului
de litere **uă** în cuvinte.
Citirea corectă a propozițiilor.

Dialog: Cum ne comportăm când
plouă?

j

jar
jur

joi
jun

joacă
coajă

ja aj
ji ij
je ej
ju uj
jo oj
jă ăj
ji îj
jâ âj

bu-jor
de-jun

stra-jă
ste-jar

je
ton
leu

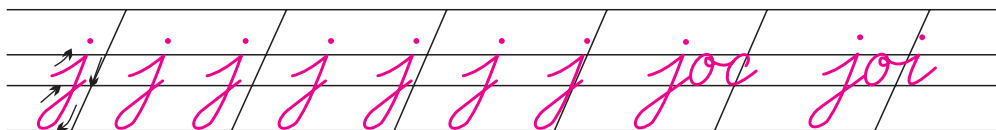
vi
cu
raj

jale – bucurie

jos
cu-ra-jos

jur
îm-pre-jur

joc
co-joc
co-jo-cel

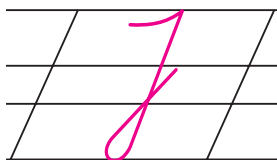

Exerciții de depistare a poziției
sunetului j în cuvinte.

Probă de scriere a literelor j, J.

Jocul

J

- Cine stă jos?
- Jan stă jos.
- Cine a început jocul?
- Jenică a început jocul.
- Unde ascunde jucăria?
- Jenică o ascunde sub un cojocel.
- De ce o ascunde sub cojocel?
- Ca să o caute Jan.

J Janu este curajos.

Citește dialogul.
Exerciții de depistare a poziției
literei J în cuvinte.

Dialog: Cum ne comportăm
în vizită?

A

M

i

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

Î

Â

B

J

h

h

ho-tel

har-nic

ho-ră

hai-duc

ha ah

hi ih

he eh

hu uh

ho oh

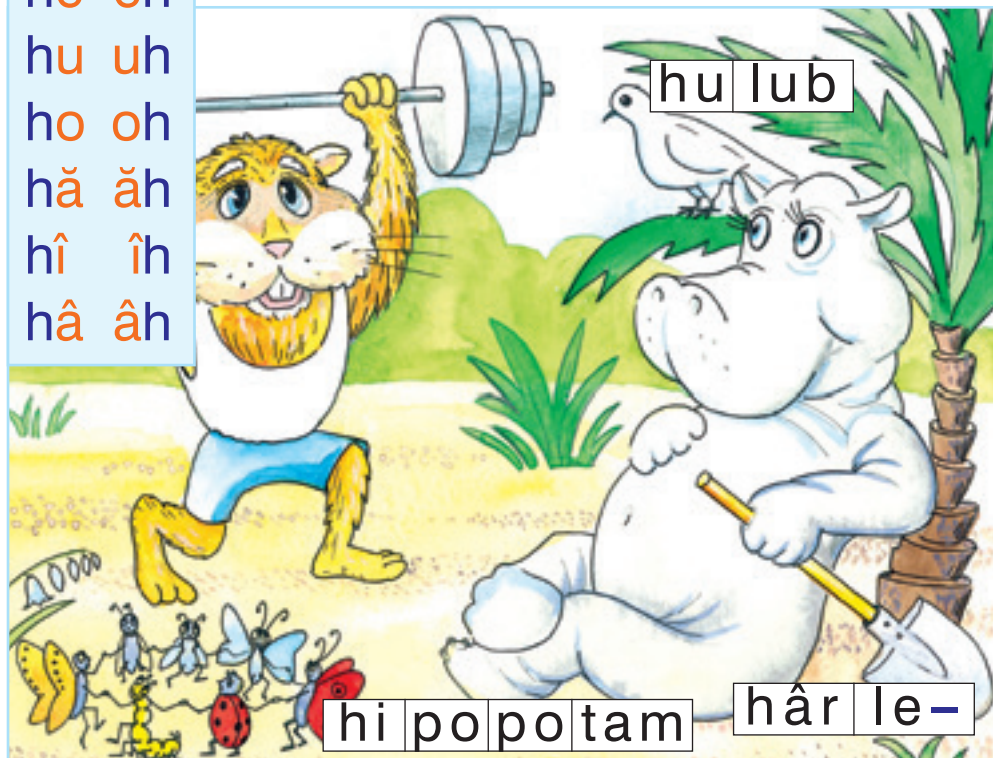
hă ăh

hî îh

hâ âh

ho-tă-rât
ne-ho-tă-rât

în-hă-mat
des-hă-mat

Sora are haine de mohair.

-hai

-ha-la

-ha-ie-la

h h h h haine horă

Exerciții de depistare a poziției
sunetului **h** în cuvinte.

Probă de scriere a literelor **h, H**.

Hotinul

H

- Unde este cetatea Hotinului?
- Cetatea Hotinului este în Ucraina.
- Pe malul cărui râu este cetatea?
- Cetatea e pe malul râului Nistru.
- Ce s-a petrecut la cetate?
- Aici au avut loc lupte crâncene.
- Cine vine să vadă cetatea?
- Lumea vine să vadă cetatea.

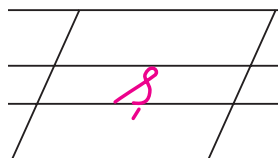
Citește textul. Exerciții de depistare a poziției literei **H** în cuvinte.

Hai-hai-hai! Hai-hai-hai! Hai la
horă, măi Mihai. He-he-he,
he-he-he/Ce frumoasă horă e!

ș

șa

șes

șa-le

șase

coș

co-coș

roș

roș-cat

șa aș

și iș

șe eș

șu uș

șo oș

șă ăș

șî îș

șâ âș

șoa re ce

șo pâr lă

pești

șapte

crește

șosete

copil

școlar

roșește

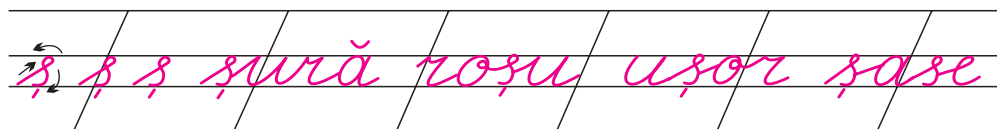
liniște

aș

pietriș

ușor

puișor

Exerciții de depistare a poziției
sunetului ș în cuvinte.
Formarea unor cuvinte noi.

Probă de scriere a literelor ș, ș.
Scrierea corectă a numelor proprii.

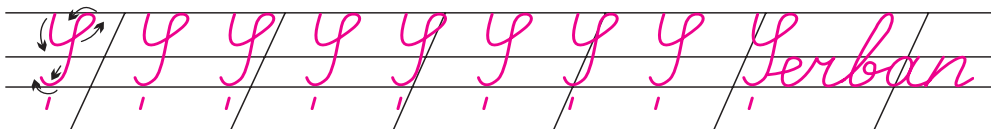
Șaric

Ș

- Șerban, tu ai un câine?
- Da, Mișu, eu am un câine.
- Care e numele câinelui tău?
- Numele câinelui meu este Șaric.
- Ce îi dai lui Șaric?
- Eu îi dau lui Șaric mâncare și apă.
- Cum este Șaric?
- Șaric este jucăuș.

Citește dialogul și găsește cuvintele care conțin literele ș, Ș.
Exerciții de exprimare corectă.

Dialog: Cum îngrijim animalele?

g

gură
gumă

grasă
groasă

ga ag

gi ig

ge eg

gu ug

go og

gă äg

gî îg

gâ âg

gre ier

gă i nă

gândac

gânsac

gât
cât

gară
cară

g/c

gros
cros

goală
coală

agale – încet
lângă – alături

creier
când

greier
gând

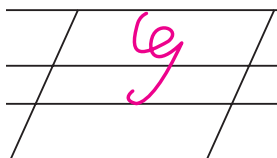

Probă de scriere a literelor g, G.

Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cuvintele: greier, creier; gândac, gânsac?

Gaița

G

A

M

î

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

î

Â

B

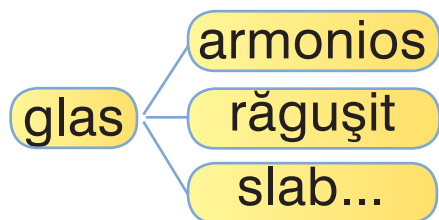
J

H

Ș

G

Gaița este o pasăre de mărimea unui porumbel. Are penele de culoare brună-roșcată, dungate în albastru și negru. Ea poate imita glasul altor păsări și animale.

a ridica glasul –
a se răsti

Citește textul. Exerciții de depistare a poziției literelor **g**, **G** în cuvinte.

Dialog: Cum ocrotim natura?

Recapitulare – evaluare

1. Ascultarea enunțului apoi repetarea lui.

Oare ce, oare ce, oare ce localitate e?

2. Formularea unor întrebări pentru imaginea dată.

3. Citirea și explicarea perechilor de cuvinte.

vesel – trist

doctor, medic

dulce – amar

vreme, timp

jale – bucurie

agale, încet

4. Scrierea în caiet a propoziției.

Jenică a început jocul.

5. Alcătuirea unor enunțuri după imaginea dată.

Activitate în grup. Formularea unor întrebări și a răspunsurilor potrivite.

Explicarea perechilor de cuvinte și a relațiilor dintre ele (sensuri care se opun sau care sunt asemănătoare).

6. Ascularea textului și memorizarea acestuia.

Mănâncă dude cu mine
Că au multe vitamine.

7. Formularea unor întrebări pentru imaginile date.

8. Citirea propoziției.

Cetatea Hotinului este în Ucraina.

9. Numirea acțiunilor și scrierea în caiet a cuvintelor.

10. Alcătuirea unor enunțuri după imaginea dată.

Scrierea în caiet a cuvintelor și
alcătuirea unor propoziții cu ele.

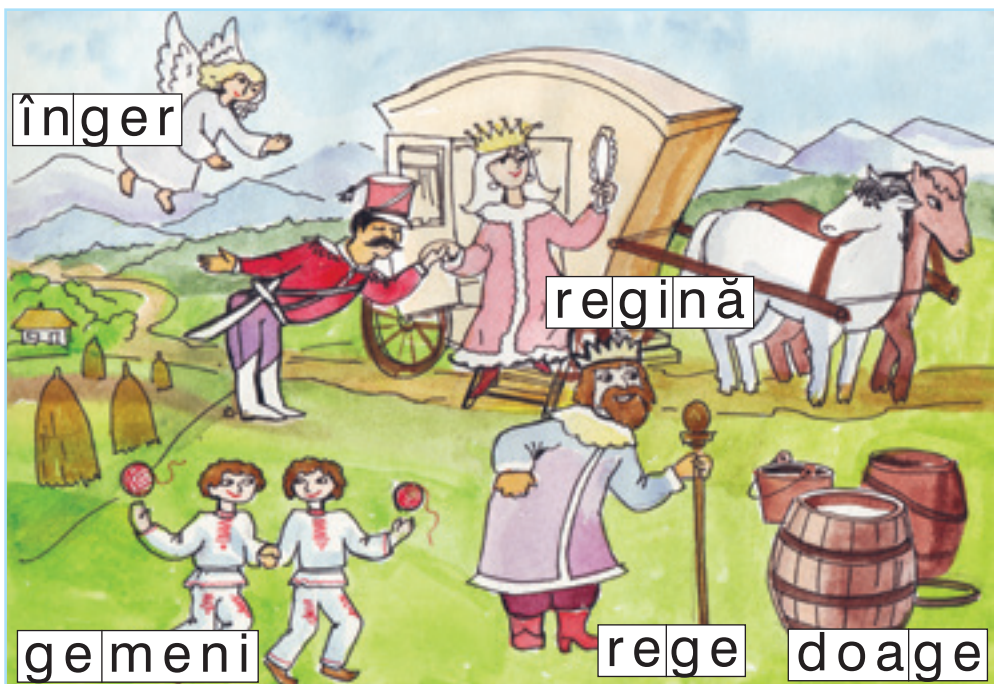
Alcătuirea unor enunțuri (dialoguri)
după imaginile date. Diferite
meserii și rolul lor în viață.

ge
gi

ge gi

ge-ne
ge-me

min-ge
min-gi

generos
general

ge ne ric

gi ne re

strigi – taci

plânge – râde

ce ci ge gi

ge gi ginere rînge regină

Exerciții de depistare a poziției
grupurilor de litere **ge, gi; Ge, Gi**
în cuvinte.

Probă de scriere a grupurilor
de litere **ge, gi; Ge, Gi**.

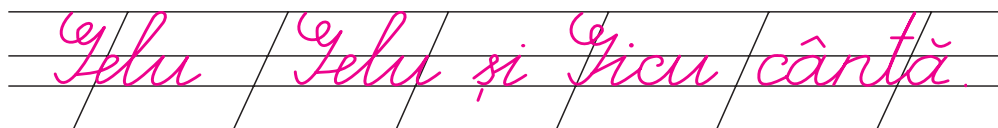

George Enescu

Geta și Gina sunt colege de clasă. Mama Getei cântă la pian, iar tatăl Ginei cântă la vioară. Ele ascultă un disc. Opera ascultată de ele este compusă de George Enescu.

George Enescu a cântat la vioară și la pian. Enescu a compus opere minunate. El a dirijat concerte. Numele lui este cunoscut în întreaga lume.

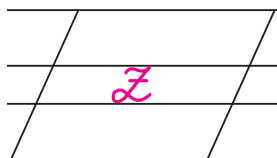

Citește textul și găsește cuvintele care conțin grupurile de litere **ge**, **gi**; **Ge**, **Gi**.

Dialog: Ce știm despre George Enescu?

Z

zi – zile

orz

zare – zări

boz

za az

zi iz

ze ez

zu uz

zo oz

ză ăz

zî îz

zâ âz

zar ză ră

ză mos

zim bru

zare

sare

vaze

vase

zac

sac

varză

varsă

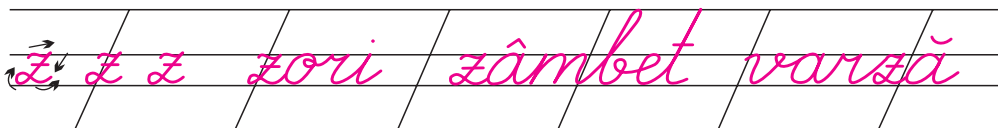
S/Z

barză – cocostârc

zise – spuse

verde – înverzit

zăpadă – **înzăpezit**

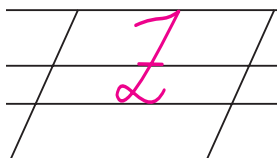

Probă de scriere a literelor z, Z.

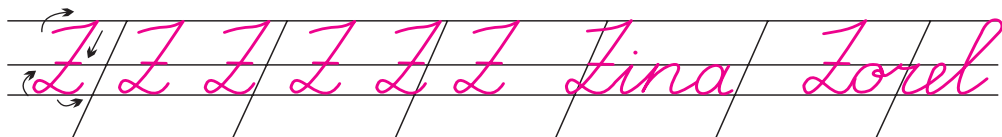

Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cuvintele: orz, orez; varză, barză?

Zina

Zina la uzină lucrează
 Și Zinel o vizitează.
 Zarzăre-i aduce la amiază
 Și pe Zicu îl distrează.
 Zarzărele sunt zemoase,
 Proaspete și gustoase.

Citește versurile și găsește cuvintele
 care conțin literele **z, Z**.
 Exerciții de exprimare corectă.

Dialog: Familia mea.

f

fag
fus

fată
formă

fa af
fi if
fe ef
fu uf
fo of
fă ăf
fî îf
fâ âf

foi
voi

file
vile

f/v

far
var

fine
vine

frică – spaimă
furie – mânie

făt

logofăt

fâlfâie

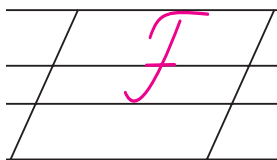

Exerciții de depistare a poziției
sunetului f în cuvinte.

Probă de scriere a literelor f, F.

Fântâna lui Fănică

F

Trebuie în viitor să fii Om,
Să construiești o casă,
Să sădești un pom,
Să sapi o fântână,
Să îngrijești de mama ta, de-o bătrână,
Să ai măcar o soră și un frate,
Să-ți duci neamul mai departe.
Toate să le faci fără frică
Cum le face fratele meu, Fănică.

f f f Fănică e muncitor.

Citește versurile și găsește cuvintele
care conțin literele **f**, **F**.

Dialog: Cum ne comportăm
în societate?

A

M

î

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

î

Â

B

J

H

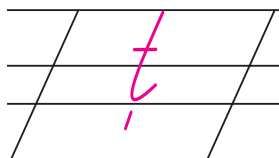
Ș

G

Z

F

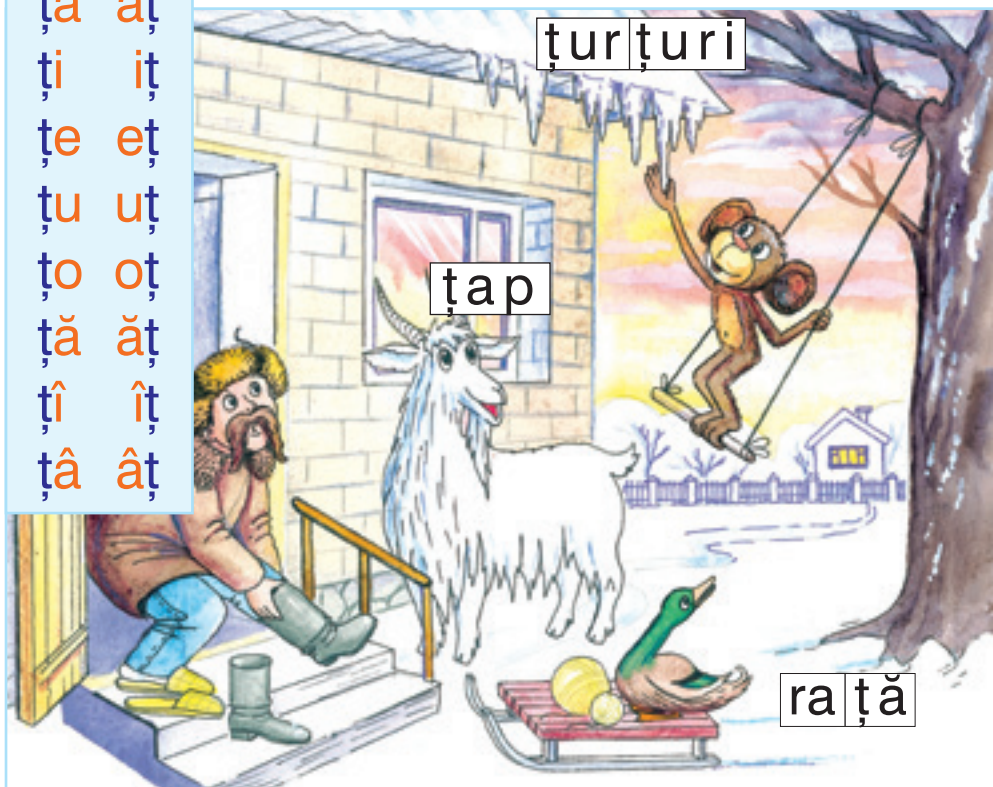
ț

ța-ră
țări

ți-ne
ți-pă

ța at
ți it
țe et
țu ut
țo ot
ță ăt
ți îț
tâ âț

învăță
tor
mânt

a
via
ță

mus-tea-ță
blă-ni-ță
is-tea-ță
ve-ve-ri-ță

cal – căluț

casă – căsuță

ț ț ț țară țurture țipăt

Probă de scriere a literelor ț, Ț.

Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cuvintele: ață, rață, față?

Țărăncuța din Ținteni

- Tătuță, ce înseamnă țărăncuță?
- Țărăncuța e locuitoarea de la sat.
- Cu ce se ocupă?
- Ea se ocupă cu agricultura și cu creșterea animalelor.
- Țărăncuța poate avea alte meserii?
- Da, Veruța, ea poate fi croitoreasă.
- Unde locuiește această țărăncuță?
- Ea locuiește în Ținteni.

Citește dialogul și găsește cuvintele care conțin literele ț, Ț.

Probă de scriere a numelor proprii care încep cu litera Ț și a unor propoziții.

che

che

par-chet

sche-mă

pa-chet

u-re-che

bu-chet
bu-che-te
bu-che-țel

Printre cărți, în bibliotecă,
Colorată și cochetă,
Scrisă-n urmă cu mulți ani,
Stă ... (2)
bani).

ce ci ge gi che

che che che cheie chemare

Probă de scriere a grupurilor
de litere **che**, **Che**.

Prin ce se aseamănă și prin
ce se deosebesc cuvintele:
pachet, parchet; buchet, buchete?

Racheta

Che

Che

- Cine a cumpărat o rachetă?
- Onache a cumpărat o rachetă.
- Cum este jucăria?
- Jucăria este nouă, interesantă.
- Ce are pentru a putea să zboare?
- Jucăria are o cheiță.
- Ce fac Vasilache și Onache?
- Ei pornesc racheta să zboare.
- Vai, ce minunată este!

Che Cheamă-l pe Costache.

Citește dialogul și găsește cuvintele care conțin grupurile de litere **che, Che.**

Dialog: Ce știm despre dezvoltarea științei?

A

M

i

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

Î

Â

B

J

H

Ș

G

Z

F

Ț

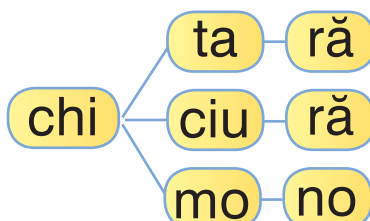
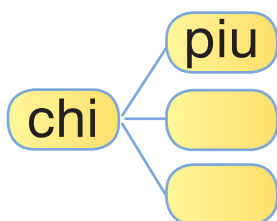
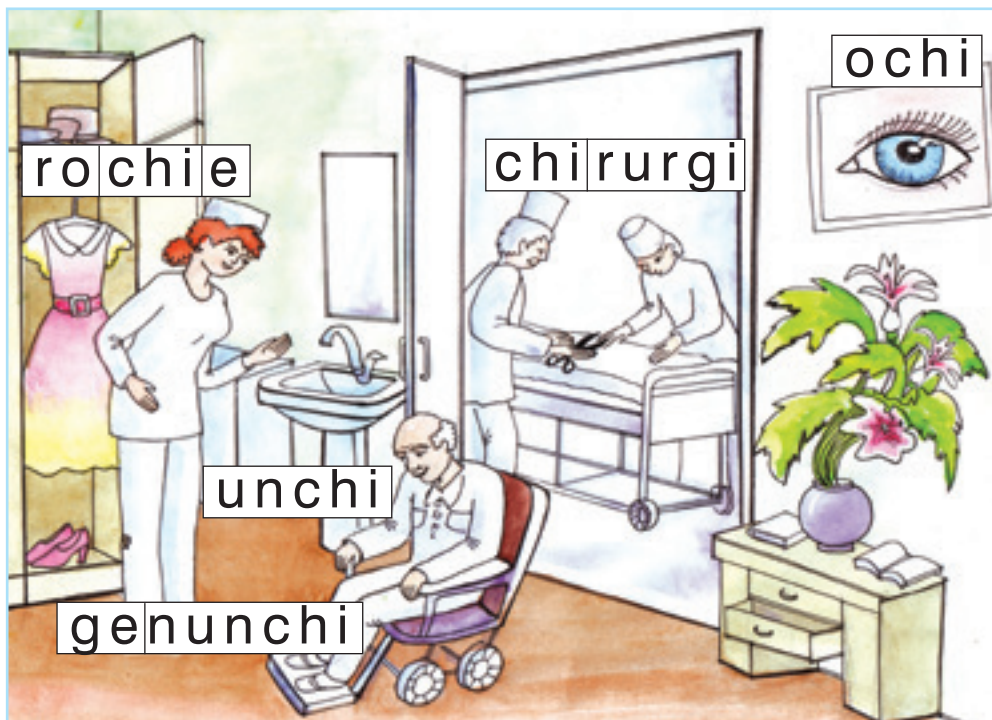

chi

chi

ochi – deochi

chin – necaz

chilie

chimie

închisă

deschisă

ce ci ge gi che chi

chi chi chi chip chingă

Probă de scriere a grupurilor
de litere **chi**, **Chi**.

Prin ce se aseamănă și prin
ce se deosebesc cuvintele:
ochi, deochi; închisă, deschisă.

Chișinăul

Chi

Chi

– Chișinău, oraș vestit!
Cine frumos te-a zidit?
– Mulți Manole, Ane mii,
Cu ai lor trudiți copii!

Chișinău

Chilia

Chiriac

Chiru

Chi Chișinăul e oraș mare.

Citește versurile și găsește cuvintele
care conțin grupurile de litere
chi, Chi.

Discuție: Descrie orașul în care
locuiești sau un oraș pe care l-ai
vizitat.

A

M

i

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

Î

Â

B

J

H

Ș

G

Z

F

Ț

ghe

ghe

gheață
gheată

ghețar
ghețuș

în ghe țat
dez ghe țat

ghe mo toc
mu it

gher-ghef ve-ghea-ză în-ghesu-it

ce ci ge gi che chi ghe

ghe ghe ghem ghetuș

Probă de scriere a grupurilor
ghe, Ghe.

Ce ghicitori cunoști?

Ghetuțele lui Gheorghe

Ghe

- Gheorghe, ce s-a întâmplat?
- Mi s-au rupt ghetetele.
- Mergem să cumpărăm altele?
- Da, dar unde putem cumpăra?
- Iată un magazin cu încălțăminte!

Mama a cumpărat pentru Gheorghe o pereche de ghetuțe noi. El s-a încălțat imediat cu ele.

Gheorghe are ghetuțe noi.

Citește dialogul și găsește cuvintele care conțin grupurile de litere **ghe**, **Ghe**.

Scrierea propoziției Gheorghe are ghetuțe noi.

A

M

i

N

R

E

U

C

O

L

Ă

T

V

P

S

D

Î

Â

B

J

H

Ș

G

Z

F

Ț

ghi

ghici
ghid

ghi-duș
ghi-veci

ghin-dă
ghim-pe

ghioz-dan
ghioz-da-ne

ghi-li-me-le
ghi-ci-toa-re

4
ghimpi

1
Ariciul

2
are

3
mulți

ce ci ge gi che chi ghe ghi

Probă de scriere a grupurilor
de litere **ghi, Ghi.**

Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele: *ghindă, ghinde?*

Ghiță

Ghi

Ghiță strânge ghiociei
Pentru mama și bunei.
Degetul și-a înghimpat
Fiindcă singur a plecat.

Ghiță strânge ghiociei
Și pentru vecinii mei.
Brândușe și ghiociei
Pentru fetițe și băieței.

Ghiță ia aminte:
Să fii harnic și cuminte!

Ghici ghicitoarea mea!

Citește versurile și găsește cuvintele
care conțin grupurile de litere **ghi**,
Ghi.

Prin ce se aseamănă și prin ce se
deosebesc cuvintele *fată*, *fetiță*?
Formează alte cuvinte asemănătoare.

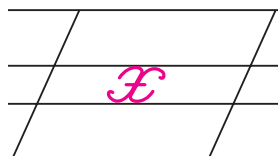

a
m
i
n
r
e
u
c
o
l
ă
t
v
p
s
d
î
â
b
j
h
ș
g
z
f
ț
x

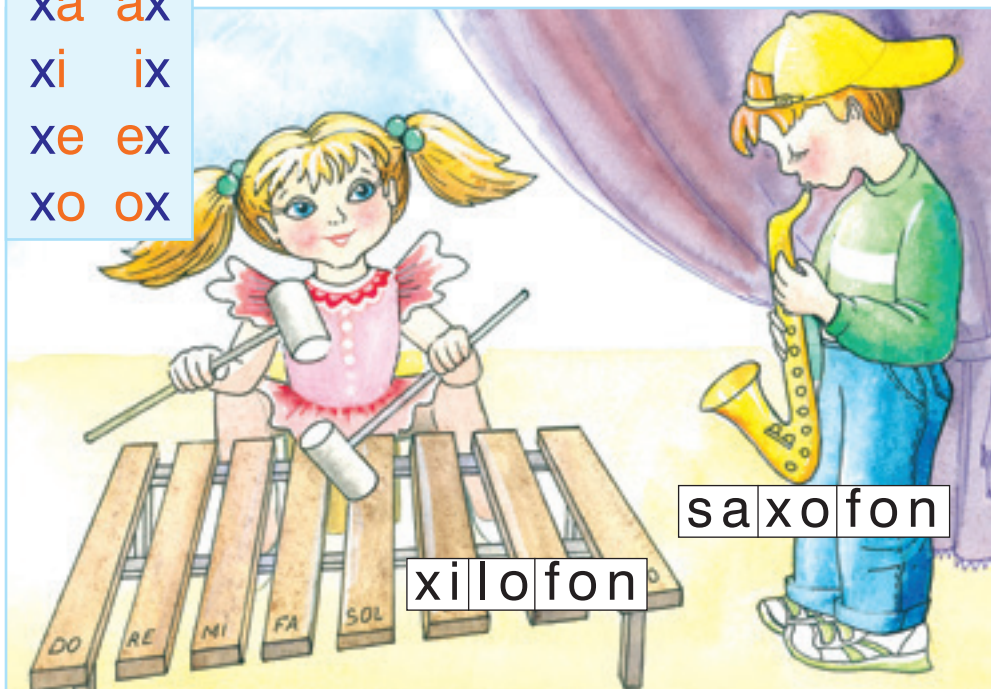
X

xa ax
xi ix
xe ex
xo ox

exact
exigent

pix
taxi

e { xa-men
xer-ci-țiu
xem-plu

ex { pli-că
pri-mă
tra-ge

axă
oxigen
excelent
extern
xerox

4 1 2 3
xilofon Alex cântă la?

Exerciții de depistare a poziției
literei **x** în cuvinte.

Probă de scriere a literelor **x, X**.
Dialog: Ce instrumente muzicale
cunoaștem?

În excursie

- Cine pleacă în excursie?
- Xenia și Roxana pleacă în excursie.
- Unde pleacă ele în excursie?
- Xenia și Roxana pleacă la Cernăuți.
- Ce vor vizita ele?
- Ele vor vizita muzeul etnografic.
- Cine nu poate pleca cu ele?
- Sora Alexandra nu poate pleca
- De ce nu poate pleca?
- Pentru că ea are examen.

Citeste dialogul și găsește cuvintele care conțin literele x, X.

Dialog: În vizită la muzeul etnografic.

a
m
i
n
r
e
u
c
o
l
ă
t
v
p
s
d
î
â
b
j
h
ș
g
z
f
ț
x
k

k

ka ak
ki ik
ko ok

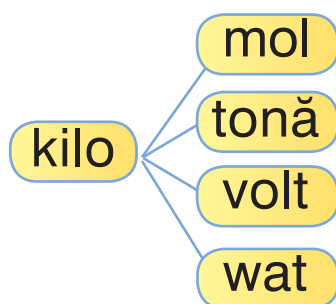
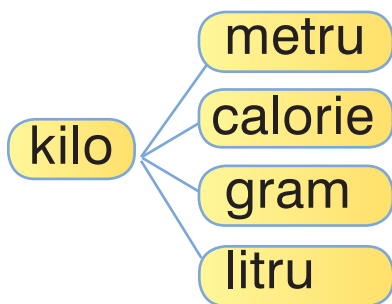
kiwi
kaliu

kakiu
kazah

karaté

karatist

k kilogram kilometru

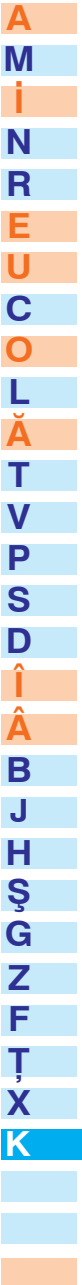
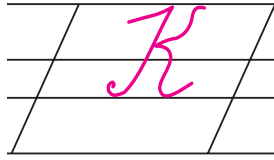
Probă de scriere a literelor k, K.

Dialog: Ce sporturi practicăm?

Kievul

- Care oraș este capitala Ucrainei?
- Orașul Kiev este capitala Ucrainei.
- Cum este acest oraș și unde este așezat?
- Acest oraș este mare și frumos. Kievul e așezat pe malurile râului Nipru.
- Ce putem vedea în Kiev?
- În Kiev sunt clădiri cu multe etaje, fabrici, uzine, teatre, muzee, institute, grădinițe de copii, parcuri.

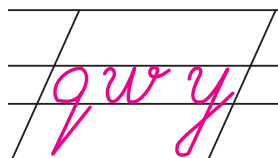

Citește dialogul și găsește cuvintele care conțin literele **k**, **K**.

Dialog: Ce știm despre capitala Ucrainei?

qwy
QWY

watt
yoga

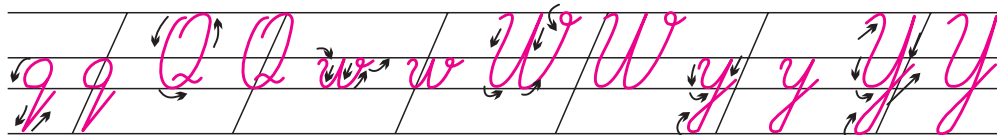
Qatar
Yemen

Literele qQ, wW, yY sunt împrumutate din alte limbi. De aceea, le întâlnim în scrierea cuvintelor de origine străină.

Le putem întâlni în desene animate și în basme. De pildă: Riquet Motanul, Mowgli, Mickey Mouse, Yoggi Bear. Aceste nume se citesc astfel:

Riquet	– riki
Mowgli	– măugli
Mickey Mouse	– miki maus
Yoggi Bear	– ioghi beă

Exerciții de depistare a poziției literelor **q, w, y** și **Q, W, Y** în cuvinte.

Probă de scriere a literelor **q, w, y** și **Q, W, Y**.

Alfabetul

Ana,
Barbu,
Cătălin,
Dan,
Elena și,
Florin
Gata sunt.
Hai la plimbare!
Ica,
Jeni,
Karla,
Lica,
Merg și ele cu
Norica. Numai

Oana și
Păuna, ba și
Quintus,
Râd întruna,
S-ar da huța, s-ar juca
Șase ore și ceva.
Tu cu **Ț**intea
Și Ion,
Uite,
Vreți în avion.
Walter are-un interes.
Xenia îi spune:
Yes!
Zi și tu, ai înțeles?

A
M
I
N
R
E
U
C
O
L
Ă
T
V
P
S
D
Î
Â
B
J
H
Ș
G
Z
F
Ț
X
K
Q
W
Y

Recapitulare – evaluare

1. Ascultarea textului și repetarea acestuia.

Cine a înflorit fereastra
Cu argint în noaptea asta?

2. Formularea unor întrebări după imagini și a răspunsurilor.

3. Citirea textului și aranjarea orală a cuvintelor în ordine alfabetică.

Moșul Ger, Moșul Ger
Și-a făcut o moară-n cer.

4. Scrierea cuvintelor în ordine alfabetică și ordonarea lor în enunț.

cadou

săniuță

Primesc

o

5. Alcătuirea unor enunțuri după imagini.

Discuții pe baza imaginilor date.
Activități individuale și de grup
cu scopul recapitulării materialului.

Exerciții de scriere a literelor mici
și mari.

6. Ascultarea textului și repetarea acestuia.

Omului cu chibzuință Multe îi sunt cu puțință.

7. Formularea unor întrebări după imagini și a răspunsurilor.

8. Citirea textului și aranjarea orală a cuvintelor în ordine alfabetică.

Fragii fragezi din făget Sunt mai fragezi ca-n făget!

9. Scrierea cuvintelor în ordine alfabetică și ordonarea lor în enunț.

are   barbă   Moș Crăciun   albă .

10. Alcătuirea unor enunțuri după imagine.

Activități individuale și de grup
cu scopul evaluării cunoștințelor.

Identificarea ordinii corecte
a cuvintelor dintr-o propoziție
și a literelor de mână și de tipar.

Ucraina

Ucraina este mare și bogată. Ea are orașe frumoase, stepe întinse, munți înalți și râuri limpezi.

În Ucraina se află munții Carpați și munții Crimeii. Prin Ucraina curge bătrânul Nipru. Pe malul Mării Negre e așezat orașul Odesa. În Odesa vin vapoare din lumea întreagă.

Citește textul și observă cuvintele care sunt scrise cu literă mare. Citire expresivă.

Dialog: Ce știi despre Ucraina?

Bucovina

Bucovina este un pitoresc ținut al Ucrainei. Pentru minunatele lui păduri de fag și râurile repezi de munte, acest ținut este numit plai de poveste.

În Bucovina se păstrează frumoase obiceiuri și tradiții populare. La diferite sărbători, fetele și flăcăii se îmbracă în costume naționale.

Bucovina este frumoasă.

Citește textul și observă cuvintele care conțin litera **ă** sau litera **î**.
Citire expresivă.

Ce știi despre Bucovina?

Urgența

– Alo, alo, doctore!
Veniți, vă rog, repede,
A răcit rățușca mea
Abia poate respira.

Toată ziua s-a scăldat
Iar acum zace în pat.

Nu vrea boabe, nu vrea iarbă,
Ceai de tei sau ceai de nalbă.
Strigă-ntruna: mac, mac, mac!
Spuneți-mi, ce pot să fac?

– Tratamentul nu e greu,
Urmați numai sfatul meu:
Aspirină-o jumătate
Și-apoi poate să înoate.

Aurelia Panait

1. Cui ne adresăm în cazul unor probleme de sănătate?
2. Ce trebuie să comunicăm medicului?
3. Găsește în text cuvintele care încep cu litera **r**.
4. Transcrie în caiet cuvintele care conțin grupul de vocale **oa**.
5. Citește perechile de cuvinte: *greu- ușor; repede-iute; a respira-a răsufla; a striga-a șopti*. Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc?

Povestea iepurașului Țup-Țup

Trăia odată în pădure un iepuraș, pe nume Țup-Țup. Familia lui a terminat hrana, iar el a plecat să caute mâncare. **A luat din grădina unui gospodar morcovi și frunze de varză.** Gospodarul l-a prins pe iepuraș:

– De ce furi, iepurașule?

– Om bun, iartă-mă, dar nu mai am hrană pentru copiii mei.

– Dar iei din mâncarea copiilor mei!

– Nu te supăra! Oamenii pot mânca și altceva. Noi mâncăm doar morcovi și varză.

– Iepurașule, poți să iei zilnic doi morcovi și două frunze de varză!

– Mulțumesc! Eu voi aduce zilnic un coș cu fructe de pădure pentru copiii tăi!

Poveste populară

1. Ce s-a întâmplat și cum s-a rezolvat conflictul?
2. Transcrie propoziția evidențiată și cuvintele care conțin grupuri de consoane.
3. Completează enunțul: *Iepurașul este...*

Cocoșul, soarele și luna

Demult cocoșul, soarele și luna trăiau în împărăția cerului ca trei frați. Cel mai vesel era cocoșul. Veșnic supărată era luna. Într-o zi, luna se înfurie pe cocoș și îl lovi atât de tare, de-l rostogoli din cer. Soarele a zis:

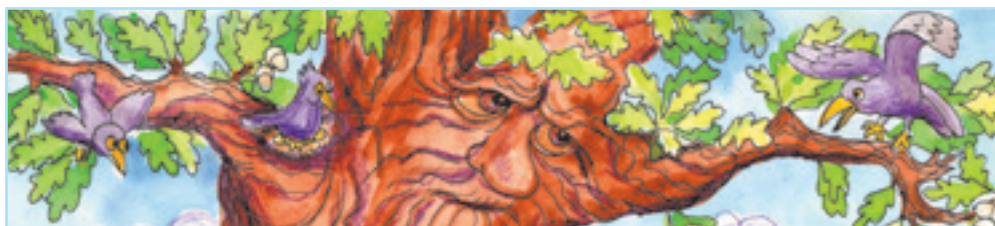
– Lună, să știi că nici cu mine nu vei mai trăi alături. De acum **tu vei domni peste noapte**, iar eu peste zi. Cocoșul va ști și se va trezi în zori, **va cânta și va bate din aripi**, pe când la venirea ta se va ascunde.

Și așa a rămas de atunci până azi. Dimineața **cocoșul anunță bucuros răsăritul soarelui**, iar seara se duce grăbit la culcare.

Poveste grecească

1. Unde trăiau cocoșul, Soarele și Luna?
2. De ce Soarele a pedepsit Luna?
3. Selectează cuvinte ce conțin grupuri de vocale.
4. Scrie în caiet fragmentele evidențiate.

Cei mai frumoși copii...

Într-o zi o cioară s-a întâlnit cu o bufniță. Cioara a rugat-o să nu-i mănânce puii. Bufnița a întrebat-o cum arată puii, ca nu cumva să îi mănânce fără să știe. Cioara i-a spus că sunt cei mai frumoși din pădure.

Zis și făcut! Într-o dimineață cioara nu mai găsește puii în cuib. Plângând, o întreabă pe bufniță de ce i-a omorât puii. Atunci bufnița i-a spus că puii din cuib erau cei mai urâți pe care i-a văzut vreodată. Nu și-a închipuit că ar putea fi ai prietenei sale. Doar aceasta i-a spus că sunt cei mai frumoși din toată pădurea.

Morala e că toți părinții cred că puii lor sunt cei mai frumoși din lume.

Poveste populară

1. Ce a rugat-o cioara pe bufniță?
2. Cum și-a descris cioara puii?
3. Cum a motivat bufnița fapta sa?
4. Completează în scris enunțul: *Puii mei sunt...*

Salutul

Eu, atunci când plec de-acasă,
„Bună ziua” spun frumos.
Văd un cunoscut pe stradă?
Îl salut respectuos.
Azi am fost și lăudat
De a noastră învățătoare...
Că-i un mod civilizat
Să saluți cu voce tare.

Gheorghe Zarafu

1. Ce trebuie să faci când pleci de acasă?
2. Ce spunem când ne întâlnim cu persoane cunoscute?
3. Ce formule de salut cunoști și în ce situații le folosești?
4. Găsește în text cuvintele formate dintr-o silabă.
5. Completează în scris: voce blândă...

În parc

Pe-o alee mi-am uitat
Păpușica mea brunetă,
Ca să desenez pe-asfalt
O lalea și-o margaretă.

Și-a trecut un băiețel
Pedalând pe bicicletă.
Eu nu l-am văzut defel,
Coloram la... margaretă,
Însă el, băiat cuminte,
Claxonează din trompetă,
Îa păpușa frumușel
Și-o așează pe banchetă.

Și-a pornit din nou voios,
Eu i-am mulțumit frumos.

Gheorge Zarafu

1. Cum a procedat băiatul?
2. Ce s-ar fi putut întâmpla dacă băiatul nu ar fi fost atent?
3. Cum a procedat fetița?
4. Găsește în text denumirile de flori. Ce alte flori cunoști?
5. Scrie și alte cuvinte după model: *băiat-băiețel*; *frumos-frumușel*; *trompetă-trompetist*.

Gospodina

O furnică duce-n spate
Un grăunte jumătate.
– **Încotro fugi, surioară?**
– **Îa, mă duc și eu la moară!**

Și-s grăbită, și-s grăbită,
Că mi-i casa negrijită,
Și mi-s rufe la soare,
Și copiii cer mâncare.

Nu, la noi în mușuroi,
Nu e timp pentru zăbavă,
Că de n-am fi de ispravă,
Ar fi vai și-amar de noi!

Otilia Cazimir

1. Ce greutate duce-n spate furnica?
2. Găsește cuvintele ce caracterizează hărnicia furnicii.
3. Copie în caiet versurile evidențiate. Observă care este rolul semnelor de punctuație.

Doctorița mamei

Mă vedeți? Sunt doctoriță!
Am halat și nu rochiță.
Mama mea e mândră tare,
Așa fată nimeni n-are!
Fac injecții, dau rețete
Și prescriu medicamente.
Iar oricui cine-i bolnav
Îi zâmbesc și-i spun: Nu-i grav!
Pacienții mă iubesc,
Tuturor le dăruiesc
Pastiluțe colorate
Și bomboane mentolate.
Și când pleacă de la mine
Să le fie numai bine!

1. Care este jocul preferat al fetei? Dar al tău?
2. Găsește cuvinte cu sens opus pentru: *bolnav*, *bine*, *pleacă*.

Ion Creangă

Ion Creangă este un strălucit prozator al neamului nostru. El ne-a lăsat scrieri pline de înțelepciune, pe care le-au îndrăgit bunicii și părinții. Le citim și noi, le vor citi și urmașii noștri, căci sunt o mare comoară națională.

Amintiri din copilărie

Mama s-a pus pe capul tatei să mă dea undeva la școală. Dar tata spunea că nu mai are bani pentru mine. Când a auzit mama una ca asta, s-a făcut foc.

Într-o duminică a venit la noi bunicul meu, David Creangă din Pipirig și, văzând cearta iscată între tata și mama, a zis:

– Las', măi Ștefane și Smărănducă. Marți am să iau nepotul și am să-l duc la Broșteni, la școală.

După Ion Creangă

1. Explică proverbul *Cine știe carte are patru ochi*.

Legenda Mărțișorului

Demult, mândrul Soare și frumoasa Primăvară veneau la horă în sat. Un Zmeu i-a pândit și a răpit-o pe Primăvară.

Făt-Frumos l-a învins pe Zmeu și a salvat-o din robie pe frumoasa Primăvară. Dar voinicul a fost rănit. Unde picura sângele roșior, zăpada se topea și în locul acela răsărea câte un ghiocel. În amintirea petelor roșii pe zăpada albă, oamenii își dăruiesc mărțișoare.

Clopoțelul primăverii

Cling, cling, cling! –

Din clopoțel, sună dalbul ghiocel

Și anunță că prin țară

Bate vânt de primăvară.

Vasile Tărățeanu

1. Numește cât mai multe însușiri pentru: *primăvară, soare, Făt-Frumos*.

Primăvara

Au înfrunzit pădurile. Plugarii încep să are. Pomii au dat în floare. Mierla fluieră în zăvoi. Noaptea cântă privighetoarea.

Zboară fluturi și gândăcei de toate neamurile. Musculițele se joacă în voie. Furnicile harnice lucrează toată ziua. Albinele umplu cu zumzetul lor crângul și câmpiile.

Ce mișcare, ce viață și ce veselie peste tot! Întreaga natură este în sărbătoare.

După George Coșbuc

1. Redă amănunțit tabloul sosirii primăverii.
2. Alcătuiește propoziții cu următoarele cuvinte: **pajiște** (loc acoperit cu iarbă mărunță și deasă); **zăvoi** (luncă); **crâng** (pădure tânără).
3. Ce s-ar întâmpla dacă n-ar înflori livezile?

Scrisoare de la rândunele

Cocostârcul astăzi
S-a întors acasă.
Toată păsărimea
L-a primit voioasă.
Vin să-l vadă vrăbii,
Bun venit să-i zică.
Broaștele de baltă
Au murit de frică.

Iar drumețul spune:
„De la rândunele
V-am adus scrisoare.
Vă e dor de ele?”
„S-o citim!” – strigară
Vrăbiile toate...

„Scumpe surioare,
Noi suntem departe,
Dar vâslim spre țară,
Zilele-s senine,
Nu e ca acasă
Nicăieri mai bine!”

Elena Dragoș

1. Ce eveniment vestește sosirea primăverii?
2. Găsește cuvintele care conțin litera **s**.
3. Joc de rol: Spune cine și ce zice în text.

De ziua mamei

Cât de bună este măicuța!

E noapte. Toți din casă au adormit. Chiar și pisicuța doarme pe covorul moale.

Numai ea nu doarme: lucrează pentru copii, să nu ducă lipsă de nimic. Cât de bună este măicuța! Și cât de mult o iubim!

Mi-e dor de tine, mamă!

Sub stele trece apa,
Cu lacrima de-o seamă.
Mi-e dor de-a ta privire,
Mi-e dor de tine, mamă!
Măicuța mea: grădină
Cu flori, cu nuci și mere,
A ochilor lumină,
Văzduhul gurii mele!

**Măicuță, tu: vecie,
Nemuritoare carte
De dor și omenie,
Și cântec fără moarte!**

Grigore Vieru

1. Ce trăsături ale mamei sunt evidențiate?
2. Explică strofa evidențiată.
3. Găsește însușiri pentru cuvântul *mama*.

Bunica

Bunica începea să spună:

- A fost odată un împărat mare, mare.
- Cât de mare?
- Mare de tot.
- Într-o zi veni la împărat un moș bătrân, bătrân. Și era mic, mic de tot.
- Cât era de mic?
- Așa cam ca tine.
- Vasăzică, nu era mic, mic de tot...

Pleoapele-mi cădeau încărcate de somn.
Mă simțeam ușor ca un fulg, plutind pe o apă care curge încet, încetinel, încetișor...

După Barbu Ștefănescu Delavrancea

1. În care fragment este descris momentul somnului?
2. Explică expresia *împărat mare, mare*.
3. Numește cât mai multe însușiri pentru cuvintele: *bunică, împărat, moș*.

Taras Şevcenko

Taras Şevcenko este cel mai mare scriitor al poporului ucrainean. El s-a născut în satul Morinţi de lângă Kiev.

Copilăria lui Taras a fost neînchipuit de grea. Lui îi plăcea mult să citească, să scrie şi să deseneze. Taras Şevcenko a compus multe poezii, a pictat tablouri. Poeziile lui sunt foarte frumoase. Noi le citim cu plăcere.

Plopul

Vântul prin dumbrăvi se-abate,
Prin câmpii se joacă
Şi, pe-o margine de cale,
Plopu-n jos l-apeacă.
În zadar ramu-i şi frunza
Înverzesc sub zare;
Împrejur stepa se-ntinde
Largă, ca o mare.

1. Ce ştii despre poetul Taras Şevcenko?
2. Copie din poezie cuvintele scrise prin cratimă.

La fântâna Olgăi Kobâleanska

Aici, lângă fântână,
Te rezemai tăcută.
Sorbeai din palme apă,
Cu sete, ca o ciută...

...Și te porneai departe,
Cu visele pribege,
În lumea fără moarte
Din lumea fără lege.

Aici, lângă fântână,
Strângeai cu ochii stele
Și îți găseai refugiu
Depart, printre ele.

Dar, vai, iubirea-aleasă
Și azi te mai îngână
La Dimca (deci, acasă),
Aici, lângă fântână.

Iurie Moiş

1. Ce știi despre Olga Kobâleanska?
2. Scrie în caiet cuvintele ce conțin litera **â**.
3. Alcătuieste propoziții cu perechile de cuvinte:
acolo-aici; a tăcea-a vorbi, azi-mâine.
4. Scrie cât mai multe însușiri pentru cuvântul *apă*.

Tâmplarul

Un tâmplar e meşter mare
El, din lemn, ce vrei îţi face:
Magazie, gard, hambare,
Uşi, ferestre... tot ce-ţi place.

Stai pe scaun,
Calci podeaua,
Scrii pe tablă,
Dormi în pat...
El, tâmplarul cu rândeaua,
El pe toate le-a lucrat.

Când munceşte, vesel cântă
Şi-ar fi foarte supărat,
De-ar vedea vreo bancă frântă
Sau un scaun zgâriat!

Mihai Theodorescu

1. Ce materiale foloseşte tâmplarul?
2. Ce obiecte face tâmplarul?
3. Transformă după model: *tâmplar* – *tâmplarul*; *zidar*, *medic*, *profesor*, *actor*, *educator*.
4. Ce profesii cunoşti? Ce doreşti să fii tu?
5. Memorează poezia.
6. Găseşte cuvinte cu sens opus pentru *a sta*, *a dormi*, *vesel*. Model: *mare-mic*.
7. Scrie cuvintele care conţin îmbinările *ea* şi *ua*.

Merele albastre

La ora de desen elevii au de colorat o planșă cu fructe. Maria nu-și găsește culoarea roșie.

– Te rog, Elena, dă-mi voie să iau culoarea roșie de la tine! o roagă Maria pe colega ei de bancă...

Elena nu răspunde. Maria vopsește merele cu altă culoare.

Doamna învățătoare întreabă mirată:

– De ce ai folosit altă culoare, Maria?

În timp ce doamna învățătoare privește mirată, două lacrimi de mărgăritar cad peste merele albastre, dându-le strălucire.

Să fim buni și să ne ajutăm unii pe alții.

1. Redă conținutul textului.
2. De ce Elena a procedat greșit?
3. Ce culoare pot avea merele?
4. Selectează cuvintele cu îmbinarea **oa**.
5. Cum înțelegi expresia *Să fim buni și să ne ajutăm unii pe alții*?
6. Scrie propoziția evidențiată și explică rugămintea colegei.

Creanga de cireș

– Ah, ce frumos e cireșul înflorit! a spus pitulicea și s-a oprit din zbor pe o creangă. Ce mulțumit și mândru trebuie să fii!

– Nu-i adevărat! Nu sunt nici mândru și nici mulțumit, a șoptit cireșul.

– Dar de ce ești mâhnit și te clatini, când nici măcar nu bate vântul?

– **Sunt mâhnit, fiindcă vine năpasta.**

– De unde vine? Când vine?..

– Ce să mai vină, că o port pe mine.

– Cum așa?

– Uite, vezi bobițele acelea mici și albe, pe creangă? **Știi ce sunt?**

– Nu.

– **Sunt ouă de omidă.** Un fluture le-a lăsat. Din ele vor ieși omizi care îmi vor mânca și florile, și frunzele.

Îlie Cârciu

1. Cine salvează livezile de dăunători?

2. Scrie în caiet propozițiile evidențiate.

Fluturile

Oare fluturile are habar că este cel mai mare hoinar? Cât e ziua de mare, zboară din floare în floare. Nu știe că, înainte de a deveni fluture cu aripi de soare, a fost o omidă stricătoare. Omidă roade frunza copacilor, iarba, varza plăpândă și e tot timpul flămândă.

Pe unde trec omizile rămâne locul gol, ca după grindină sau pârjol. Când s-a săturat de mâncat, omida se închide într-o carapace și nimeni nu știe ce mai face! Atâta că numai după o vreme, dacă nu vine vântul sau omul s-o scuture, din carapace iese un fluture. Și fluturile zboară din floare în floare, fără habar că este cel mai mare hoinar.

Viniciu Gafița

1. Cum apar fluturii?
2. De ce omizile sunt dăunătoare?
3. Cum putem apăra pomii de omizi?
4. Găsește în text cuvintele și expresiile prin care este caracterizat fluturele.
5. Explică proverbul: *Omul muncitor ca pomul roditor.*

Gâsca

Se spune că demult, demult, nici eu nu mai știu unde anume și când, un gânsac mergea pe drum cântând. Dar când trecea pe o punte, nu prea mare, i-au căzut papucii din picioare. Și de atunci, toate găștele din lume caută de zor papucii gânsacului lor. De i-or găsi vreodată nu se știe, căci gânsacii nu poartă nici papuci, nici pălărie.

Gâștele iubesc apa pentru răcoarea ei și pentru că le dă hrană: scoici, melci, broscuțe și peștișori. Cele sălbatice trăiesc prin păpuriș, pe plaur, unde clădesc cuibul și scot pui cu puful de aur. În curte nu le place să trăiască pentru că n-au unde să se bălăcească. **Când strigă tare „Ga! Ga! Ga!” își cheamă puii sau își povestesc între ele ceva.**

Viniciu Gafița

1. Unde trăiesc găștele? Cu ce se hrănesc ele?
2. Ce semnifică strigătul găștelor?
3. Scrie cuvinte cu â și propoziția evidențiată.

Stopul

Vezi pe stradă uneori
Un stâlp pentru trecători,
Cu trei ochi de trei culori.
Stâlpul, știți, se cheamă...
Și e pus pe străzi cu scop.

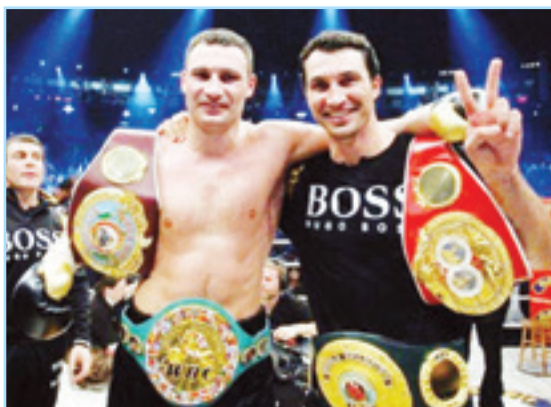
Ochiul galben când l-arată,
Stă atentă lumea toată;
Verdele când strălucește,
Toată lumea se pornește.

Deschide-ochiul roș, de foc –
Toată lumea stă pe loc.

Dragoș Vrânceanu

1. Care este rolul semaforului?
2. Ce reguli de circulație cunoști?
3. Scrie cuvinte ce conțin îmbinările **chi**, **che**.
4. Găsește cuvântul cu sens opus celui evidențiat.
5. Atenție! Cuvântul *ochi* poate avea mai multe sensuri: *Are ochi albaștri. La dejun am mâncat un ochi. Am văzut un ochi de apă.*

Campionii

- Cine este în această fotografie?
  - Vitalii Kliciko, campionul lumii la box.
  - Dar alături de el?
  - Alături de el este Vladimir.
  - Cine este Vladimir?
  - Vladimir Kliciko este campionul lumii la box.
  - Nu înțeleg nimic! Ce se petrece? Cum, sunt doi sportivi diferiți?
  - Da. Ei sunt doi frați. Ambii practică boxul și sunt campioni ai lumii. Ei au cucerit toate centurile la categoria grea. Cei doi frați păstrează în familie toate distincțiile boxului mondial.
1. Ce rol joacă sportul în viața oamenilor?
  2. Ce calități trebuie să aibă un sportiv?
  3. Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cuvintele: *koala*, *coala*, *școala*?

Primul cosmonaut al Ucrainei

Pământul e rotund. El se rotește în jurul axei sale și în jurul Soarelui. În jurul Pământului se rotește satelitul natural – Luna – și sateliții artificiali.

Pe sateliții artificiali se instalează diferite aparate, cu ajutorul cărora se transmit emisiuni televizate de la distanțe mari, se fac cercetări științifice.

Copământeanul nostru, Leonid Kadeniuk, este primul cosmonaut al Ucrainei și cercetător științific pe nava cosmică „Columbia”.

Există oare vreun copil ce nu visează să zboare în cosmos, să construiască un avion sau o **rachetă**? Este năzuința ce se împlinește numai cu anii, după o muncă grea și temeinică.

1. Numește numărul sunetelor și literelor în cuvântul evidențiat.
2. Ce știi despre Soare, Pământ, sateliți?

Paștile

S-aude-al clopotelor cânt
Prin firea, care azi renaște,
Și falnic iese din mormânt
Cu biruință, Domnul Sfânt –
    Și azi e Paște.

Și, după slujbă, ies la rând
Bătrâni cu spatele-apecat,
Bărbați cu chipul luminat,
Și-n urmă ies copii cântând:
    „Hristos a înviat!”

Sunt veseli toți și bucuroși,
Și toți cu sufletu-nălțat;
Oriunde se-ntâlnesc în sat,
Își zic, cum zis-au moși-strămoși:
    „Hristos a înviat!”

Marin Popescu

1. Când și cum sărbătorim Paștile?
2. Găsește în text fragmentul în care este amintit salutul tradițional de Paști.
3. Copie ultima strofă, subliniind cuvintele scrise prin cratimă.
4. Alcătuiește propoziții cu cuvintele: *a renaște*, *falnic*.
5. Explică scrierea cu majusculă a unor cuvinte.

În ziua de Paști

Toți copiii azi se îmbracă
Cu ce au ei mai frumos
Și părinții lor le cântă
Învierea lui Christos.

Și la masă ciocnesc astăzi
Toți copiii cei cuminți,
Ouă roșii și pestrițe
Cu iubiții lor părinți.

Toți copiii azi sunt darnici
Căci ei știu că lui Christos,
Îi sunt dragi numai copiii
Cei cu sufletul milos.

Și copiii buni la suflet,
Azi cu bucurie dau
Cozonaci și ouă roșii
La copiii care n-au.

Elena Farago

1. Cum sunt îmbrăcați copiii de Paști?
2. Ce obiceiuri specifice acestei sărbători cunoști?
3. Găsește în text cuvintele care denumesc caracteristici atribuite copiilor.
4. Explicați expresiile evidențiate și alcătuiți propoziții cu cuvintele: *darnici*, *milostivi*.

Curiozități

De ce se vopsesc ouăle?

Folclorul consemnează, printre altele o legendă care explică de ce se vopsesc în roșu ouăle de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătoririi Învierii Domnului: Maica Domnului a venit să-L plângă pe Iisus răstignit și a așezat un coș cu ouă sub cruce. Ouăle s-au înroșit de la sângele lui Iisus ce picura de pe cruce.

Ce simbolizează lumânarea de Paști?

În noaptea de Înviere, credincioșii aprind lumânările din lumina adusă de preot din biserică, de pe masa Sfântului Altar, și le țin aprinse atât timp cât se săvârșește Sfânta Înviere. După aceasta le aduc acasă.

Lumânarea aprinsă e un simbol al Învierii, al biruinței vieții asupra morții și al biruinței luminii lui Hristos asupra negurii păcatului.

1. Ce alte simboluri ale Învierii cunoști?
2. Selectează cuvintele cu literă mare din text.
3. Scrie propoziții cu cuvintele: *lumânare*, *Înviere*.

Ploaia

Plouă, plouă peste plai,
Ca un cântec zis din nai.

Pui mici de rândunică
S-au ascuns lângă mămică...

Ilie Tudor Zegrea

Preacinstită Maică

Preacinstită Maică – Pâinea,
Ea, cea blândă ca lumina,
Soră dreaptă cu Viața –
Ne hrănește dimineața.

Și, fiind de-a pururi trează,
Ne ridică în amiază.

Cina ne-o binecuvântă
Fața ei atât de sfântă.

Simion Gociu

Pâinică pe masă – bucurie în casă.

Se crește greu, în sudoare,
și are valoare mare.

1. Care-i rolul ploii în viața cotidiană?
2. Ce semnificații are *pâinea*?
3. Selectează cuvintele care conțin literele **â**, **ă**.
4. Alcătuieste două propoziții cu cuvântul *pâine*.

Vara

Soarele încălzește puternic. Razele lui fac să se coacă grânele și fructele. Cât vezi cu ochii – numai spice de aur și livezi pline de rod. Aici se seceră și se treieră, dincolo se cosește fânul, se culeg cireșe, vișine, piersici, caise.

Apa este caldă. Noi ne scăldăm în Prut, în Siret, în Nistru, în mare. Ne bronzăm la soare. Îi ajutăm pe părinți la treburi, aflăm lucruri interesante.

1. Ce preocupări au oamenii vara?
2. Cum îți petreci vacanța?
3. Explică scrierea cuvintelor cu inițială majusculă din textul dat.
4. Fă analiza cuvântului **ochii**, arătând numărul de sunete și de litere.
5. Alcătuieste propoziții cu numele râurilor cunoscute.

De ziua copilului

Copile, azi e ziua ta.
Sus fruntea, că ești cineva!
Întreaga patrie, vezi bine,
Te ia în seamă și pe tine.

Fii drept, cinstit și-nvață carte,
Să vezi lumina de departe,
Cinstește lumea și pe-ai tăi,
Că ți-au deschis atâtea căi.

Mulți ani de drum și fericire!
Dă-ți inima pentru iubire,
Iubește-ți patria cât vrei
Și crezi doar în cuvântul ei.

Virgil Carianopol

1. Ce drepturi și îndatoriri au copiii?
2. Transcrie și explică versurile evidențiate.
3. Găsește cuvinte cu sens opus pentru: *ziua*, *sus*, *bine*, *drept*, *departe*. Model: *azi-ieri*.

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu este cel mai mare poet al poporului român. El a scris poezii de o mare sensibilitate. Poeziile lui au fost traduse în peste șaptezeci de limbi ale lumii.

Cu penetul ca sideful

Cu penetul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o viță.
Și tăcere e afară.
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea – numai râul
Se frământă-n pietricele.

Mihai Eminescu

1. Ce poezii ale lui Mihai Eminescu mai cunoști?
2. Alcătuiește propoziții cu următoarele cuvinte **penet** (pene), **sidef** (stratul interior, alb, al unor scoici).
3. Completează în scris enunțul: *Alb ca ...*

Eminesciana

Teii vechi din Bucovina
Te-au văzut, te știu, te cânt
Și-nfloresc a câta oară
În pădurea de argint...

Vasile Levițchi

Știu: cândva, la miez de noapte
Ori la răsărit de soare,
Stinge-mi-s-or ochii mie
Tot deasupra cărții Sale...

Grigore Vieru

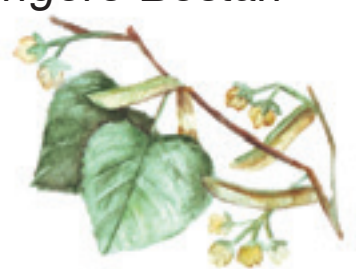
Printre crengile de tei
Văzui numai ochii ei.
– Dar băiatul unde-i oare? –
Întrebă pe ram o floare.
Îi răspunse-o rădăcină:
– Uite aici e, la tulpină...

Iurie Moiş

La Bucovina dau în floare teii,
de parcă amintirile-și desfac
pe ramuri adormite și scânteie
lumini de pomenire peste veac.
...Se scutur flori de tei în Bucovina,
pe frunze aspre lunecând încet,
dar se înalță veșnic din tulpină
statuile Eternului Poet...

Grigore Bostan

...Cât va arde-n candelă uleiul
Ca un mugur viu din veac în veac,
Să păzim izvoarele și teiul,
Că ne sunt duminică și leac.
Stau Carpați-n zări de-o veșnicie
Lângă neamul meu, păzit de grai,
Sufletul în noi să reînvie
Ca în versul domnului Mihai.

Ilie Tudor Zegrea

1. Ce poezii scrise de Mihai Eminescu ai citit?
2. Explică scrierea cu inițială majusculă a unor cuvinte din versurile de mai sus.

Lectură

Din creația copiilor

- Îepuraș drăgălaș,
Unde-ai fost?
- La oraș.
- Un-te duci?
- La pădure.
- Ce mănânci?
- Fragi și mure.
- Unde dormi?
- În culcuș.
- Cum te cheamă?
- Mărinuș.

Proverbe – îzvor de înțelepciune

Cine are meserie
Are o moșie.

Vorba dulce mult aduce.

Orice muncă e frumoasă
Dacă e pe plac aleasă.

Pomul se cunoaște după roadă,
Îar omul – după faptă.

Spune repede:

- Bădiță Gheorghiță,
De brăduț bărdița-i?
- Barda-i de brăduț,
Barba-i de ieduț.

Ion Hadârcă

Trăiește Tândală-n tindă,
trândav trântorul se-ntinde.

A răsărit răsărita
la răsăritul soarelui.

Stanca stă-n castan ca Stan,
Stan stă-n castan ca Stanca.

Ghicitori

În viață eu sunt cam fricos,
Iar în poveste – curajos.

Emilian Bucov

Vara umblu după miere,
Iarna dorm, să prind putere.

Efim Tarlapan

1. Ce proverbe mai cunoști?
2. Găsește cuvinte cu sens opus în ghicitorile de mai sus.

De ce cucul își cântă numele

Odată cucul a întâlnit un mierloi:

- Ce zice lumea despre cântecul nostru?
  - Numai de bine, răspunse mierloiul.
  - Despre privighetoare ce zice?
  - Hm, pe ea o laudă toți.
  - Toți! Dar pe ciocârlie?
  - Și pe ea o laudă, dar pe jumătate.
  - Pe jumătate. Dar pe voi, pe mierle?
  - Ne vorbește de bine, dar mai rar.
  - Cum se poate? Dar de mine?
  - Despre tine nu vorbește nimeni.
  - Atunci las' că le spun eu cine sunt!..
- Și de-atunci începu cucul să cânte:
- Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

Legendă populară românească

1. De ce își cântă cucul numele?
2. Găsește în text numele păsărilor.
3. Alcătuieste enunțuri cu următoarele cuvinte: *ti-gru, albină, crin*. Model: *Mierla este o pasăre.*

Povestea unui om leneș

Era odată un om foarte leneș. Sătenii au hotărât să-l spânzure, pentru a nu da pildă de lenevire. Pe drum se întâlnesc cu o trăsură, în care era o cucoană.

– Oameni buni! Se vede că omul cel din car e bolnav, sărmanul.

– Ba nu, cucoană, este un leneș fără pereche și-l ducem la spânzurătoare.

– Oameni buni, duceți-l la moșie la mine. Am acolo un hambar cu posmagi.

– Î-auzi, leneșule, zice unul din săteni.

– Da' muieți-s posmagii?

– Dar el nu poate să și-i moaie? întrea-bă cucoana **mirată**.

– Leneșule, vrei să moi posmagii, ori ba?

– Ba! răspunse leneșul.

Atunci sătenii duc leneșul la locul cu-venit. Și iacă-așa a scăpat și leneșul de săteni, și sătenii de dânsul.

Ion Creangă

1. De ce au hotărât sătenii să scape de leneș?
2. Găsește un cuvânt care să aibă același sens cu cel evidențiat.

Ceasornicul din tei

- Pu-pu-pu, pu-pu-pu,
Pu-pu-pu, pu-pu-pu!..
- Pupăză, ești tu, ești tu?
Nu mi-i spune, dragă soră,
Cât e ora?
- Pu-pu-pu, pu-pu-pu,
Îți spun, frate, cum să nu!
Teiul a-nflorit pe plai,
Floarea de petunie:
Este ora treizeci mai
Și vreo zece iunie...

Arcadie Suceveanu

Melcul

În căsuța din grădină
Locuiește o jivină.
Și căsuța e pestriță,
Și jivina-i cu cornițe.
Căsuța-i fără ferești...

- Jivină, cum te numești?
  - Nu-s jivină ca oricare,
Ci-mi duc căsuța-n spinare...
- Nu vă mai spun cum mă cheamă,
Că mă știți, de bună seamă.

Mircea Lutic

Audiem. Citim. Scriem. Comunicăm

1. Texte pentru citire și audiere.

Ursul păcălit de vulpe

Fragment

Ursul alergă în fuga mare la băltoaca din marginea pădurii și își vârî în apă coada.

În acea noapte începuse a bate un vânt rece, de îngheța limba în gură și cenușa de sub foc. Îngheța zdravăn și apa din băltoacă și prinse coada ursului ca într-un clește.

Ursul, nemaiputând de durere și de frig, smuncește cu toată puterea. Sărmanul urs! În loc să scoată pește, rămâne fără coadă!

Ion Creangă

Cerbul și vânătorii

Un cerb stătea pe malul unei bălți și își privea picioarele în apă. Îi părea rău că sunt prea lungi și subțiri.

Deodată, niște vânători îl luară la goană. Cerbul fugi. După ce scăpă cu viață, el își laudă picioarele, deoarece l-au salvat.

Din fabulele lui Esop

2. Scrie în ordine alfabetică cuvintele ce denumesc instrumente muzicale.

3. Scrie cuvinte ce se termină în **ci**.

4. Scrie în caiet și completează.

Anul are ____ anotimpuri.

Fiecare anotimp are câte ____ luni.

Lunile de ____ sunt: ____, ____, ____.

Lunile de ____ sunt: ____, ____, ____.

Lunile de ____ sunt: ____, ____, ____.

Lunile de ____ sunt: ____, ____, ____.

5. Citește cu atenție și spune ce observi.

Orșiunde mă transport,

La oraș, în sat, în **port** –

Și la vorbă și la **port** –

Cum mi-i portu-așa mă **port**.

6. Alcătuiește un dialog pe tema: *Sfârșitul anului școlar*.

7. Scrie câte trei cuvinte care să arate:

- denumiri de păsări;
- denumiri ale zilelor săptămânii;
- nume de băiat;
- denumiri de flori.

8. Citește cuvintele și observă schimbările.

t-d

tacă–dacă; tată–dată;
lată–ladă; iată–iadă;
toamnă–doamnă.

v-f

vag–fag; var–far;
vine–fine; vile–file.

9. Completează șirurile după model:

A _____ **a**c,   **a**lbină, _____, _____, _____.

B _____ **b**arcă,   **b**râu, _____, _____, _____.

E _____ **e**lev,   **e**cou, _____, _____, _____.

C _____ **c**asă,   **c**oș, _____, _____, _____.

E _____ **e**lev,   **e**xamen, _____, _____, _____.

D _____ **d**or,   **d**inte, _____, _____, _____.

A _____ **a**ctor,   **a**zi, _____, _____, _____.

R _____ **r**egină,   **r**iglă, _____, _____, _____.

10. Alcătuiește propoziții în care să folosești cuvinte scrise cu inițială majusculă.

- nume de persoane
- denumiri de țări
- nume de localități

Dragul meu Abecedar

– Dragul meu Abecedar,
Ce să-ți spun acuma dar?!
Mulțumesc frumos de toate,
Tu, ce fostu-mi-ai ca frate.
Nici nu știi ce greu îmi vine
Azi să mă despart de tine!

– Măi copile, dragul meu,
Crezi că mie nu mi-i greu?!
Uite, literele mele,
Luminând ca niște stele,
Te așteaptă-n altă carte –
Să vă duceți mai departe.

Grigore Vieru

Recapitulare – evaluare

1. Ascultarea textului, repetarea și memorizarea acestuia.

Cine știe carte are patru ochi.

2. Formularea unor întrebări și a răspunsurilor corespunzătoare.

3. Citirea textului și aranjarea orală a cuvintelor în ordine alfabetică.

„Boc! Boc! Boc!” – în geamul meu.
Cine bate? Cine bate?

4. Scrierea cuvintelor în ordine alfabetică și ordonarea enunțului.

cu

mare

Aștept

vacanța

nerăbdare

6. Alcătuirea unor enunțuri după imagini.

Discuții pe baza imaginilor date. Sesizarea diferențelor de intonație.
Activități individuale și de grup cu scopul recapitulării materialului.

6. Ascultarea textului, repetarea și memorizarea acestuia.

Ocean adevărat, niciodată vălurat,
Cum te cheamă, c-am uitat?

7. Formularea unor întrebări și a răspunsurilor corespunzătoare.

8. Citirea textului și aranjarea orală a cuvintelor în ordine alfabetică.

Curcubeu, măi curcubeu,
Cine e tăticul tău?

9. Scrierea cuvintelor în ordine alfabetică și continuarea enunțurilor:

Doi copii...
Alina...
Floarea...

10. Alcătuirea unor enunțuri după imagini.

Activități individuale și de grup cu
scopul evaluării cunoștințelor.

Exerciții de scriere a unor enunțuri.

Навчальне видання

КРИГАН Серафима Герасимівна

Буквар

**Румунська мова
для ЗНЗ з навчанням румунською мовою
1 клас**

(Румунською мовою)

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Редактор	Ф. Вринчану
Художники	Г. Антощук, Л. Остапенко, І. Кожокару, О. Бржосніовська та ін.
Коректор	О. Апетрі
Комп'ютерна верстка та дизайн	С. Максимець, С. Жукова

Формат 70x100/16. Ум. друк. арк. 11,70 + 0,65 форзац.
Обл.-вид. арк. 16,00 + 0,60 форзац. Тираж 1060 прим. Зам. № 731.

в и д а в н и ч и й д і м
publishing house

Свідоцтво про внесення
до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ЧЦ №1 від 10.07.2000 р.

 телефони
[0372]

Приймальня 552 943

Друкарня 526 353

Реалізація 526 956

Бухгалтерія 527 049

 факс
[0372] 552 943

 адреса
58000, м. Чернівці,
вул. Радищева, 10

 e-mail
info@bukrek.net

 web-сайт
www.bukrek.net